

**Būs pārmaiņas
vispārējās
izglītības
modeļi**

3. lappusē

**Izmēģināja
pākšaugus —
izcilus
proteīnaugus**

6. lappusē

**Preiļos testēja ar
elektrību
darbināmu
automobili**

7. lappusē

Nosvinēta kora “ASSUMPTA” pirmā jubileja

● Dievmātes debesis uzņemšanas godam nosauktais Aglonas novada Aglonas bazilikas jauktais koris “ASSUMPTA” (otrajā rindā vidū kora diriģente Ieva Lazdāne) piecu pastāvēšanas gadu laikā skanīgi un profesionāli nesīs Latvijas vārdu daudzās Eiropas valstīs. Pirmā jubileja nosvinēta ar plašu koncertu draugu un atbalstītāju pulkā un, kā jau piecgadīgiem ķipariem pienākas, ar garšīgām tortēm.

Sestdien, 28. novembrī, Aglonas bazilikas Balto zāli piepildīja dziesmas un mūzika. Tur piecu gadu jubileju draugu, atbalstītāju un klausītāju vidū svinēja Aglonas novada Aglonas bazilikas jauktais koris “ASSUMPTA”. Tas ir kolektīvs, kas dzied Dievmātes godam un ar savu profesionalitāti pārsteidz klausītājus ne vien Latvijā, bet arī daudzviet Eiropā.

Jauktā kora “ASSUMPTA” diriģente Ieva Lazdāne stāsta, ka vispirms Aglonas bazilikas kora skolas kādreizējie absolventi vienojās vairākos radošos projektos, lai ierakstītu kompaktdiskus, dotos koncertturnejās uz ārzemēm, līdz saprata, ka vēlas darboties, kā saka, ilgtermiņā. Nu jau piecus gadus jauktajā korī dzied ne vien kora skolas absolventi, bet arī šīs mācību iestādes vecāko klašu audzēkņi. Dalībnieku ģeogrāfija ir visai plaša — sākot ar Aglonu, Rušonu, Višķiem un beidzot ar Vārkavu, Preiļiem, Rēzekni un Rīgu. Diriģente saka, neesot vienkārtīgi visiem sapulcēties kopā uz mēģinājumiem,

pirms jubilejas koncerta mēģinājumi notikuši ik otro sestdienu.

Lai gan kolektīva nosaukums liecina, ka kora repertuārā pārsvarā varētu būt garīgās dziesmas, tā gluži vis nav. Visa laba mūzika nāk no Dieva, kāda slavenu krievu mūziķa vārdus atminas Ieva Lazdāne un teic, ka apgūts arī Dziesmu svētku repertuārs, Latvijas un pasaules slavenu komponistu laicīga satura dziesmas. Kora sniegums ir pietiekami profesionāls, ne velti “ASSUMPTA” regulāri gūst pirmās vietas konkursos, bet pēdējos Vīslatvijas Dziesmu svētkos iekļuva finālistu skaitā un starp vairāk nekā 300 Latvijas korim ierindojās 18. vietā. Plūkti lauri arī starptautiskos konkursos, piemēram, garīgās mūzikas konkursā Kauņā iegūts Zelta diploms un balva par labāko interpretāciju, labi rezultāti bijuši arī gregorisko dziedājumu festivālā Bratislavā. Spilgtas un emocionālas atmiņas saglabājušās no šī gada martā notikušajiem koncertiem Prāgā, ko Latvija rīkoja Eiropas prezidentūras ietvaros. Tobrid izjutām at-

bildību par visu valsti, saka Ieva Lazdāne.

Jubilejas koncertā skanēja latviešu un Rietumeiropas klasiķu kora dziesmas, mūsdienu latviešu komponistu skandāri, bet noslēgumā — Andrē Loida Vēbera dziesmu populāriem un populārākajiem mūziķiem. Kopā ar koristiem uzstājās flautiste Natālija Saveljeva, vijolniece Laima Sondore, ērgelniece Jācinta Ciganoviča, saksofonists Andrejs Ivanovs, solo dziedāja kora dalībnieks un vienlaikus arī kora krusttēvs, priesteris Juris Zarāns (kora krustmāte ir māsa Marija Gude).

Jubilārus sveica Aglonas novada domes priekšsēdētāja Helēna Streiķe, kurai savukārt kolektīvs pateicas par pašvaldības atbalstu, Aglonas bazilikas prāvests Daumants Abrickis, Līvānu kultūrvides pārstāvji un ērgelniece Rīta Semeiko, kā arī kora “ASSUMPTA” lielais brālis — Aglonas bazilikas kora skolas koris (diriģente Jūta Kondavniece), kas pastāv jau 24 gadus.

L.Kirillova

ZIŅAS

Piešķirs Ziemassvētku dāvanas

Preiļu novada domes deputāti skatīja jautājumu par Ziemassvētku dāvanu piešķiršanu pirmsskolas vecuma bērniem, skolēniem, pašdarbības kolektīviem un sporta komandām. Tika pieņemts lēmums noteikt Ziemassvētku dāvanas lielumu pirmsskolas vecuma bērniem un 1. - 4. klašu skolēniem 3,63 eiro apmērā, tajā skaitā PVN 21%. Ziemassvētku dāvanas lielums skolas klašu kolektīviem, pašdarbības kolektīviem un sporta komandām noteikts 18,15 eiro apmērā, tajā skaitā PVN 21%. Līdzekļi dāvanām saskaņā ar iestāžu piestādītajiem sarakstiem tiks novirzīti no budžeta sadaļas “Pārējie izglītības pakalpojumi”, informē Preiļu novada domes mājas lapas satura redaktore Jolanta Upeniece.

Labiekārtota sociālās dzīvojamās mājas “Rudenāji” apkārtnē

Galēnu pagasta iniciatīvas grupa “Kopā ir spēks” ar Riebiņu novada domes atbalstu īstenoja projektu “Sociālās dzīvojamās mājas “Rudenāji” apkārtnē vides labiekārtošana”, informē projekta vadītāja Ilona Sondare. Projekta mērķis bija labiekārtot sociālās dzīvojamās mājas “Rudenāji” apkārtni, aizsargājot vidi, uzlabojot “Rudenāju” iemītnieku labsajūtu un radot viņiem mājas sajūtu. Projekta īstenošana ilga no šī gada 5. maija līdz 30. novembrim. Piešķirtais Riebiņu novada domes finansējums projekta īstenošanai bija 523 eiro. Projekta ietvaros tika ierīkots mazdārziņš, kurā bija iesētas bietītes, burkāni, gurķi, dilles, iestādīti kāposti, tomāti un citi dārzeņi, kā arī ierīkota puķu dobe, iestādītas plūmes, ķirši, zemenes, avenes, ābeles, bumbieres un dažādi ogu krūmi. Projekta noslēgumā tika rīkots labdarības pasākums ar Galēnu pagasta pašdarbnieku piedalīšanos un rudens velšu ziedošanu “Rudenāju” iemītniekiem. Labdarības pasākums bija ļoti pozitīvs, kopīgi tika izdziedātas gan dziesmas, gan izdejojotas rotaļas, kā arī kopīgi vārīta zupa visiem pasākuma dalībniekiem. Ilona Sondare atgādina, ka ar brīvprātīgo darbu un tehniku projektā iesaistījās vietējie pagasta zemnieki.

Panākumi robotikas čempionātā

Preiļu Valsts ģimnāzijas (PVĢ) robotikas pulciņa komanda ar panākumiem piedalījās Transporta un sakaru institūta (TSI) organizētajās robotikas sacensībās. Ģimnāzijas komandu pārstāvēja Matīss Dambītis (2.D) un PVĢ absolventi Armands Upenieks un Linards Šmeiksts (studē Rīgas Tehniskajā universitātē un konsultē robotikas pulciņa dalībniekus).

Mini sumo robotu sacensībās no ģimnāzistiem visveiksmīgāk startēja Matīss Dambītis, kurš izcīnīja otro vietu, savukārt Linards Šmeiksts ierindojās trešajā vietā. Armands Upenieks ieguva ceturto vietu, informēja PVĢ direktora vietnieks informātikas jautājumos Juris Erts. Komandas dalībniekiem būs jāpiedalās starptautiskajās sacensībās Robotex 2015, kas decembrī notiks Tallinā. Jāteic paldies komandas treneriem Armandam un Linardam par ieguldīto darbu un atbalstu skolēnu radošajā izaugsmē. Robotikas pulciņš Preiļu Valsts ģimnāzijā darbojas kopš 2015. gada februāra, sadarbojoties ar Preiļu bērnu un jauniešu centru un Preiļu novada domes informācijas tehnoloģiju centru.

LASĪTĀJU IEVĒRĪBAI!

2015. gada 4. decembrī no plkst. 10.00
“NOVADNIEKA” abonentiem redakcijā,
Brīvības ielā 14, Preiļos BEZMAKSAS
juridiskās konsultācijas sniegs
zvērīnāta advokāte
AGNESE SEVASTJANOVA.
Interesentiem iepriekš jāpiesakās
pa tālr. 29410288.

Atnākot jāuzrāda abonēšanas kvīts un
personu apliecināošs dokuments.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Desmit mēnešos nodokļos iekasēti 99,7% no plānotā

Ši gada desmit mēnešos nodokļu ieņēmumi iekasēti 5,9 miljardu eiro apmērā, kas ir 99,7% no plānotajiem ieņēmumiem jeb par 18 miljoniem eiro mazāk salīdzinājumā ar plānoto apjomu šajā periodā, aģentūru LETA informēja Finanšu ministrijā. Tajā pašā laikā desmit mēnešos iekasēti par 265,9 miljoniem eiro jeb 4,8% vairāk nekā desmit mēnešos pērn. Tāpat kā līdz šim, arī desmit mēnešos lielākā neizpilde vērojama pievienotās vērtības nodokļa (PVN) ieņēmumos, iekasējot janvārī — oktobrī 1,58 miljardus eiro un neizpildot plānu par 48,6 miljoniem eiro jeb 3%. Savukārt salīdzinājumā ar pagājušā gada desmit mēnešiem PVN iekasēti par 76,2 miljoniem eiro jeb 5,1% vairāk, kas devis vislielāko nodokļu ieņēmumu pieaugumu. Ieņēmumu kāpums skaidrojams ar veikto nodokļa iemaksu palielināšanos, pieaugot kopējai darījumu vērtībai.

Neliela neizpilde 10,8 miljonu eiro jeb 0,6% apmērā pret plānoto vērojama arī sociālās apdrošināšanas iemaksās valsts speciālajā budžetā, kas iekasētas 1,69 miljardu eiro apmērā, taču, salīdzinot ar pērnā gada desmit mēnešiem, ieņēmumi pieauga par 62,6 miljoniem eiro jeb 3,8%.

Savukārt iedzīvotāju ienākuma nodoklis iekasēti 1,17 miljardu eiro apmērā, kas ir 5,9 miljoni eiro jeb 0,5% virs desmit mēnešos plānotā un par 40,9 miljonu eiro jeb 3,6% vairāk nekā atbilstošajā periodā pērn. Darba devēju iesniegtie ziņojumi par nodarbināto ienākumiem atskaites periodā liecina, ka, salīdzinot ar attiecīgo periodu pērn, ienākumi palielinājušies par 6,9%.

Akcīzes nodokļa ieņēmumi iekasēti par 20,5 miljoniem eiro jeb 3,2% vairāk, nekā plānots, un par 37,5 miljoniem eiro jeb 6% vairāk nekā attiecīgajā periodā pērn. Lielākais pieaugums vērojams ieņēmumos no naftas produktiem, kur iekasēti par 19,5 miljoniem eiro jeb 5,8% virs plānotā. Saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta datiem patērētājam nodotās dīzeļdegvielas apjoms pārskata periodā, salīdzinot ar atbilstošo periodu pirms gada, ir pieaudzis par 9,4%.

Arī nekustamā īpašuma nodokļa (NĪN) ieņēmumi pieauga par 6,6 miljoniem eiro jeb 4,1% salīdzinājumā ar pērnā gada desmit mēnešiem, kas iekasēti par astoņiem miljoniem eiro jeb 5% virs plānotā. Palielinājums skaidrojams ar to, ka šogad lielāka nodokļa maksātāju daļa izvēlējās veikt visu maksājumu jau gada sākumā, nevis dalīta maksājuma veidā.

Latvijā vidējā darba samaksa augstāka nekā Lietuvā, bet zemāka nekā Igaunijā

Baltijas valstīs visaugstākā mēneša vidējā bruto darba samaksa šogad 3. ceturksnī bija Igaunijā — 1045 eiro, savukārt viszemākā tā bija Lietuvā — 735 eiro, liecina Centrālās statistikas pārvaldes dati. Latvijā šogad 3. ceturksnī mēneša vidējā bruto darba samaksa valstī bija 829 eiro, tātad esam pa vidu. Salīdzinājumā ar pagājušā gada 3. ceturksnī šogad gan Latvijā, gan Igaunijā algu kāpums bija līdzīgs — attiecīgi par 7,3% un 6,9%, bet Lietuvā darba samaksa pieauga par 5,5%. Joprojām pēc darba nodokļu nomaksas vismazāk saņem Latvijā strādājošie — mēneša vidējā neto darba samaksa šā gada 3. ceturksnī bija 74% no aprēķinātās bruto darba samaksas. Lietuvā šī attiecība bija 77%, bet Igaunijā — 81%.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307057, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

žurnālistiem — 65307058.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī

(otrdien, piektdien).

Blakus lieliem vērtiem vienmēr ir maži vērtīgi.
(V. Gzegorčiks)

Minimālā mēneša darba alga 2016.gadā būs 370 eiro

No 2016. gada 1. janvāra minimālā mēneša darba alga normāla darba laika ietvaros būs 370 eiro, informē Labklājības ministrija (LM).

Vienlaikus minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšana notiks atbilstoši mēnesi noteiktām darba stundām. Lai to īstenotu, izstrādāta minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanas formula attiecībā uz četrus veidus normālā darba laika stundu skaitu mēnesī (saskaņā ar Darba likuma 131. pantu "Normālais darba laiks" un 133. pantu "Darba nedēļas ilgums" — 5 darba dienu nedēļa un 40 stundas nedēļā vai 5 darba dienu nedēļa un 35 stundas nedēļā, vai 6 darba dienu nedēļa un 40 stundas nedēļā, vai 6 darba dienu nedēļa un 35 stundas nedēļā).

Atbilstoši noteikumos noteiktajai formulai LM katru gadu aprēķinās četrus veidus normālā darba laika stundu skaitu mēnesī un atbilstošās minimālās stundas tarifa likmes pa mēnešiem par nākamā periodu, un publicēs to apmērus LM tīmekļvietnē, adrese: <http://www.gov.lv/text/2525>.

Jaunajā sistēmā, lai būtu precīzāks ikmēneša darba algas aprēķins, minimālās stundas tarifa likmes apmērs noteikts ar četrām zīmēm aiz komata, līdz šim esošo trīs zīmju vietā.

Atsevišķi ir noteiktas normas attiecībā uz darbiniekiem, kuriem noteikta summētā darba laika uzskaitē un noteikts nepilns darba laiks.

2016. gada normālā darba laika stundu skaits mēnesī un minimālās stundas tarifa likmes apmērs (5 darba dienu nedēļa un 40 stundas nedēļā) pa mēnešiem

Mēnesis	Normālā darba laika stundu skaits mēnesī	Minimālā stundas tarifa likme eiro
Janvāris	168	2,2024
Februāris	168	2,2024
Marts	184	2,0109
Aprīlis	168	2,2024
Maijs	176	2,1023
Jūnijs	176	2,1023
Jūlijs	168	2,2024
Augusts	184	2,0109
Septembris	176	2,1023
Oktobris	168	2,2024
Novembris	176	2,1023
Decembris	176	2,1023

Iepriekšminēto paredz 24. novembrī valdībā apstiprinātie Ministru kabineta "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normāla darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu".

Atgādinām, ka 2015. gadā minimālās mēneša darba algas apmērs normāla darba laika ietvaros ir 360 eiro. Minimālā stundas tarifa likme ir 2,166 eiro, bet pusaudžiem un darbiniekiem, kuri pakļauti īpašam riskam un kuriem normālais darba laiks ir septiņas stundas dienā un 35 stundas nedēļā, minimālā stundas tarifa likme ir 2,477 eiro.

Pēc statistikas datiem uz 2015. gada maiju 186,1 tūkst. cilvēku, tajā skaitā privātajā sektorā — 153,3 tūkst. un sabiedriskajā sektorā — 30,1 tūkst. darba ņēmēju darba ienākumi bija minimālās mēneša darba algas apmērā un mazāk. Savukārt uz 2015. gada maiju bija 37,5 tūkst. tajā skaitā privātajā sektorā — 29,4 tūkst. un sabiedriskajā sektorā — 7,6 tūkst. darba ņēmēji, kuriem darba ienākumi bija tieši minimālās mēneša darba algas apmērā.

M. Kupče,
LM Komunikācijas
nodaļas vadītāja

Saeima maina vairākas transportlīdzekļu ekspluatācijas nodokļa likmes

Saeima vakar, 30. novembrī, galīgajā lasījumā pieņēma grozījumus Transportlīdzekļu ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumā, lai risinātu vairākas praksē konstatētās problēmas nodokļu nomaksā.

Saskaņā ar grozījumiem no nākamā gada lielāks transportlīdzekļu ekspluatācijas nodoklis noteikts par kravas automobiļiem ar pilnu masu līdz 12 000 kilogramiem. Nodoklis

✓ par automobiļiem līdz 1500 kg no līdzšinējiem 17,07 eiro palielināts līdz 36 eiro,

✓ par automobiļiem ar masu no 1501 kg līdz 1800 kg — 72 eiro līdzšinējo 34,15 vietā,

✓ par kravas auto ar masu no 1801 kg līdz 2100 kg nodoklis būs 138 eiro līdzšinējo 64,03 eiro vietā.

Savukārt

✓ automašīnām ar pilnu masu no 2101 līdz 2600 kg nodoklis no līdzšinējiem 76,84 eiro palielināts līdz 165 eiro,

✓ par auto no 2601 līdz 3500 kg — būs jāmaksā 219 eiro iepriekšējo 102,45 vietā.

Ceļa nodoklis par kravas auto no 3501 līdz 12 000 kg turpmāk būs 156 eiro līdzšinējo 145,13 eiro vietā.

Nodokļa palielināšana nepieciešama, lai risinātu praksē konstatētās problēmas saistībā ar vieglo transportlīdzekļu pārbūvi par kravas automobiļiem, kas ļāva maksāt mazāku transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokli vai nemaksāt uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli par uzņēmēju īpašumā vai turējumā esošajiem šādi pārbūvētiem transportlīdzekļiem.

Ceļu satiksmes drošības direkcijas sniegtā informācija liecina, ka pagājušajā gadā par kravas automašīnām pārbūvēti 597 vieglie automobiļi, kas ir četras reizes vairāk salīdzinājumā ar šādiem gadījumiem 2010. gadā. Direkcija arī uzsver, ka pēdējos trijos gados aizvien vairāk nekā kravas automašīnas tiek pārbūvētas un reģistrētas jaunas vieglās automašīnas.

Grozītais likums arī paredz vairākas izmaiņas uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa jomā, tostarp nosakot, ka no nākamā gada atbrīvojums no nodokļa vairs neattieksies uz vieglajiem taksometriem. Šāds lēmums pieņemts, ņemot vērā Valsts ieņēmumu dienesta konstatētos pārkāpumus taksometru pakalpojumu sniegšanas uzņēmumos, tostarp nepilnības darbinieku darba laika uzskaitē, kā arī uzskaites

trūkumu par ieņēmumiem no saimnieciskās darbības. Tāpat taksometru pakalpojumu sniegšanas jomā izplatīta prakse esot to izmantošana privātām vajadzībām, atbildīgajā komisijā iepriekš pauda Finanšu ministrijas pārstāvji.

Grozījumi arī nosaka, ka turpmāk uzņēmumu transportlīdzekļu ekspluatācijas nodoklis būs jāmaksā par kravas automobili ar pilnu masu līdz 3 tonnām, kas reģistrēti kā kravas furgons un kam ir vairāk nekā trīs sēdvietas, ieskaitot vadītāja vietu.

Ar izmaiņām likumā palielināts uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa apmērs. Turpmāk nodoklis par transportlīdzekli, kurš pirmo reizi reģistrēts pēc 2005. gada 1. janvāra, ar motora tilpumu līdz 2000 kubikcentimetriem no līdzšinējiem 27,03 eiro palielināts līdz 29 eiro, bet automobiļiem ar motora tilpumu no 2001 līdz 2500 kubikcentimetriem nodoklis noteikts 46 eiro apmērā līdzšinējo 42,69 eiro vietā. Savukārt par vieglo automašīnu ar motora tilpumu virs 2500 kubikcentimetriem nodoklis no 56,91 eiro palielināts līdz 62 eiro.

Grozījumi likumā stāsies spēkā 2016. gada 1. janvārī.

Lappusi sagatavoja T.Elste

Izglītības komisija: Latvijas vidusskolās jānodrošina izglītība, kas ļauj iekļūt jebkurā Eiropas augstskolā

Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijā otrdien, 24. novembrī, deputāti izskatīja jautājumu par ārvalstu izglītības dokumentu atzišanu Latvijā, kā arī pievērsās problēmjautājumam par to, kādēļ jaunieši ar Latvijas vidusskolas beigšanas dokumentiem netiek uzņemti Kembridžas Universitātē. Izglītības komisijas deputāti sēdē uzsvēra, ka Latvijas vidusskolās jānodrošina izglītība, kas ļauj iekļūt jebkurā Eiropas augstskolā.

Kā sēdē norādīja Akadēmiskās informācijas centra (AIC) direktore Baiba Ramaņa, absolūtā vairākumā Lielbritānijas augstskolu iespējams iestāties ar Latvijas atestātu par vispārējo vidējo izglītību. Šī problēma, kas guvusi plašu rezonansi Latvijas medijos, attiecināma konkrēti uz Kembridžas Universitāti, kas ir privāta un autonoma augstākās izglītības iestāde, kurā noteiktas īpašas prasības studentu uzņemšanai.

“Aktualizēsim jautājumu par to, kas jā dara, lai Latvijas jauniešiem nebūtu

problēmu iestāties arī prestižajā Kembridžas Universitātē,” pēc sēdes uzsvēra Izglītības komisijas priekšsēdētājs Jānis Vucāns.

Tāpat B.Ramaņa komisiju iepazīstināja ar diplomatiņas centra aktualitātēm, norādot, ka pēdējos gados ievērojami audzis iesniegumu skaits par ārvalstīs iegūtu izglītības dokumentu akadēmisko atzišanu. Pērn saņemti 4799 iesniegumi, bet 2010. gadā salīdzinoši daudz mazāk — 1590.

Ārvalstīs iegūtu izglītības dokumentu akadēmiskā atzišana nepieciešama, ja persona vēlas turpināt iegūt izglītību Latvijā vai strādāt nereglamentētā profesijā.

AIC direktore sēdē informēja par izskatīto dokumentu sadalījumu pa valstīm. Laika posmā no 2015. gada janvāra līdz oktobrim visvairāk izskatīti Indijā izdoti dokumenti — 1484. Indijai seko Uzbekistāna ar 607 un Vācija ar 492 dokumentiem.

Tāpat sēdē deputāti skatīja jautājumu par augstākās izglītības studiju virzību akreditēšanu, kā arī studiju programmu licencēšanu.

Deputāti pauda vilšanos, ka Augstā-

kās izglītības kvalitātes aģentūra (AIKA) kopš 1. jūlija, kad pārņēma studiju virzību akreditācijas un studiju programmas licencēšanas funkciju Latvijā, paveikuši mazāk nekā no aģentūras tika sagaidīts. Šobrīd licencēšana veikta divām studiju programmām, un akreditācijas procesā ir divi studiju virzieni.

AIKA vadītājs Andrejs Rauhvargers informēja, ka aģentūras darbu progresu palēnina dažādi objektīvi apstākļi. Turklāt vairums augstskolu steidzamības kārtā akreditēšanu veikušas līdz vasaras vidum, kamēr vēl nebija stājusies spēkā jaunā akreditēšanas kārtība.

Deputāti norādīja, ka zināmu satraukumu augstskolu vidē rada neatbildētais jautājums par to, vai AIKA būs vienīgie, kam būs akreditēšanas tiesības Latvijā, kā arī atsauca uz augstskolu bažām par salīdzinoši augsto maksu, kas AIKA cenrādī prasīta par akreditāciju.

Kā norādīja komisijas priekšsēdētājs J.Vucāns, Izglītības komisija atkārtoti aicinās AIC un AIKA pārstāvjus uz diskusiju nākamā gada jūnijā, lai spriestu par progresu otrdienas sēdē izskatītajos jautājumos.

Jauna, kompetencēs balstīta vispārējās izglītības satura ieviešanai būs pieejams ES fondu finansējums

Valdības sēdē 24. novembrī apstiprināts finansējums jauna, kompetencēs balstīta vispārējās izglītības satura ieviešanai, ko Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekta ietvaros paredzēts īstenot līdz 2022. gada beigām. Kopējais pieejamais finansējums ir 14 miljoni eiro, tajā skaitā ESF finansējums — nepilni 12 miljoni eiro, bet valsts budžeta līdzfinansējums — 2 miljoni eiro.

Apstiprinātie projekta noteikumi paredz, ka finansējuma saņēmējs būs Valsts izglītības satura centrs, kas īsteno projektu sadarbībā ar pašvaldībām, Latviešu valodas aģentūru, Strazdumuižas internātvīdusskolu, kā arī ar augstskolām, kuras īsteno pedagogijas studiju programmas. Projektā tiks iesaistīti vispārējās izglītības iestāžu pedagogi, augstskolu docētāji, eksperti no ārvalstu un starptautiskām institūcijām un nevalstiskās organizācijas, kas strādā izglītības jomā.

Turpmākajos gados ir paredzētas pārmaiņas pirmsskolas, pamatizglītības un vidējās izglītības mācību saturā, attīstot tādas kompetences kā māci-

šanās mācīties, matemātikas, dabaszinātņu un tehnoloģiju kompetence, saziņa dažādās valodās, sociālā un pilsoniskā kompetence, pašizziņas, pašiniciatīvas un uzņēmējdarbības kompetence, digitālā kompetence un kultūras izpratnes kompetence. Šo kompetenču apguve tiks integrēta visos mācību priekšmetos.

“Tā ir paradigmas maiņa izglītībā, ko nosaka mūsdienu dinamiskā un mainīgā pasaule. Globalizācijas procesi, informācijas tehnoloģiju attīstība un vērtību daudzveidība ietekmē arī izglītību, un tai jāmainās līdzī laikaam. Mums jāspēj izmantot mūsu zināšanas dažādās dzīves situācijās, pielāgoties tām. Mums jāapgūst jaunas prasmes, virzoties no fragmentētām zināšanām konkrētā disciplīnā uz izpratnes veidošanu par lietām un parādībām kopsakarībās, no informācijas uz kompetencēm,” uzsver IZM valsts sekretāres vietniece — Izglītības departamenta direktore Evija Papule.

Īstenojot projektu, tiks izstrādāti jauni vispārējās izglītības standarti un vadlīnijas, jauni metodiskie un mācību līdzekļi. Tiks izveidots jauns diagnosticējošo darbu un piloteksāmenu

saturs un pedagogu profesionālās pilnveides programmās izglītoti 6000 pedagogu. Līdz pakāpeniskai jaunā vispārējās izglītības satura ieviešanai uzsāksim 2018. gadā to paredzēts apbērt 80 skolās.

Jaunajā izglītības saturā ir akcentēts atbalsts bērniem ar īpašām vajadzībām, tostarp mācību līdzekļu izstrāde vieglajā valodā un Braila rakstā vārdzīmīgajiem un neredzīgajiem bērniem.

Valsts izglītības satura centrs (VISC) šajā mācību gadā jau ir uzsācis kompetenču pieejā balstīta mācību satura izstrādi. Jau notiek datorikas mācību programmu aprobācija, paredzot iespējami agrināku digitālās kompetences attīstību skolēniem.

Ar darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.1. specifiskā atbalsta mērķa “Attīstīt kompetenču pieejā balstītu vispārējās izglītības saturu” 8.3.1.1. pasākuma “Kompetenču pieejā balstīta vispārējās izglītības satura aprobācija un ieviešana” īstenošanas noteikumiem ir iespējams iepazīties: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40360807&mode=mk&date=2015-11-24>.

Deputāti atbalsta Rēzeknes Augstskolas pārdēvēšanu par Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmiju

Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisija trešdien, 25. novembrī, pauda konceptuālu atbalstu likumprojektam, kas apstiprina Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas Satversmi. Dokuments paredz Rēzeknes Augstskolu pārdēvēt par Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmiju.

Lēmumu par nosaukuma maiņu augstskolas Satversmes sapulce pieņēma 2012. gada 18. decembrī. Kā norāda likumprojekta autori, augstskolas

nosaukumā nolemts iekļaut vārdu “tehnoloģijas”, jo izglītības iestādes mērķis ir specializēties studiju virzienos, kas vērsti uz tehnoloģiju un tehnoloģisku inovāciju ieviešanu. Izvēlētais fokuss palīdz stiprināt augstskolas stratēģisko lomu ne vien Latgales reģionā, bet arī pārējā Latvijā un Eiropā.

Augstskola ir tiesīga saukties par akadēmiju, ja vismaz pusei no akadēmiskajos amatos ievēlētajām personām ir doktora zinātniskais grāds. Iepriekšējā augstskolas Satversme apstiprināta 2007. gada 26. aprīlī. Ņemot vērā 2011. gada grozījumus Augstskolu

likumā, nepieciešams precizēt augstskolas Satversmi, lai tā atbilstu Augstskolu likumam.

Jaunajā Satversmē, ņemot vērā akadēmiskā un vispārējā personāla skaita kritumu augstskolā, attiecīgi no 80 līdz 60 samazināts Satversmes sapulces locekļu skaits, reglamentēta augstskolas pārstāvniecību veidošana un darbība, kā arī precizēta pārskatu publicēšanas kārtība.

Likumprojekts “Par Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas Satversmi” Saeimā vēl jāizskata trīs lasījumos.

Radīts stabils pamats profesionālās izglītības prestižam un kvalitātei

Ir noslēdzies Valsts izglītības attīstības aģentūras (VIAA) piecus gadus īstenotais Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekts profesionālās izglītības satura reformai un kvalitātes paaugstināšanai. Visas profesionālās izglītības attīstībā iesaistītās puses 26. novembrī pulcējās konferencē, atzīstot, ka projekts izveidojis stabilu pamatu profesionālās izglītības prestižam un kvalitātei.

Projektā “Nozaru kvalifikācijas sistēmas izveide un profesionālās izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana” ir radīta zināšanas par nozaru izpēti, profesiju kartēm, nozaru kvalifikāciju ietvara struktūru, izveidotas divpadsmit tautsaimniecības nozaru ekspertu padomes, kurās līdzdarbojas darba devēju, arodbiedrību, valsts iestāžu un izglītības jomas pārstāvji. Jaunizveidotās institūcijas ir fundamentāls un sistēmisks sadarbības mehānisms, kas nodrošinās, lai profesionālās izglītības piedāvājuma un audzēkņu uzņemšanas plānošana, kā arī izglītības programmas apgūstamais būtu pilnībā mērķēts uz nozaru vajadzībām un sagatavotu konkrētus darba tirgum vajadzīgos speciālistus. Nozaru ekspertu padomes ietekmēs arī ar skolu tīklu un ar to modernizāciju saistītos jautājumus, kā arī kvalifikācijas eksāmenu prasības un to īstenošanas veidus.

Izglītības un zinātnes ministre Mārīte Seile: “Pirmais solis ceļā uz profesionālās izglītības prestižu un kvalitāti ir sperts pareizā virzienā. Sadarbība starp profesionālajām skolām un darba devējiem ir mūsu veiksmes stāsts, ko izcēlām arī Latvijas prezidentūras laikā Eiropas Savienības Padomē. Šobrīd mums skaidri jānosaka nākotnes mērķi un jānodrošina iesāktā profesionālās izglītības pilnveidošanas procesa ilgtspēja. Ir nepieciešama aktīva sadarbības partneru iesaiste arī turpmāk. Latvijas nozaru ekspertu padomju “ekosistēma” vēl veidojama un pilnveidojama, lai darbs un iesaiste būtu pilnvērtīgi.”

“Kopīgi ar sadarbības partneriem esam nogājuši ceļu vairāku gadu garumā, lai visus profesionālās izglītības plānošanas un kvalitātes jautājumus risinātu labi strukturētā tandēmā ar sociālajiem partneriem. Ir izveidots legītimis un funkcionāls pamats tālākai profesionālās izglītības attīstībai, likumā nostiprinot sadarbības mehānismu ar sociālajiem partneriem, izveidojot ilgtspējīgas nozaru padomes, nozaru kvalifikāciju struktūru un prasmju atzišanas mehānismu,” atzīst VIAA direktore Dita Traidāsa.

“Svarīgākais un paliekošākais, manuprāt, ir tas, ka ir izveidota patstāvīga sadarbība starp nozaru darba devējiem, darba ņēmējiem, valsts pārstāvjiem un profesionālās izglītības iestādēm, ka visas puses darbojas kā partneri kopīga mērķa sasniegšanā un ir līdzatbildīgas par profesionālās izglītības kvalitāti,” secina Latvijas darba devēju konfederācijas (LDDK) ģenerāldirektore Līga Menģelšone.

Projektā atbilstīgi nozares kvalifikāciju struktūrai pilnveidoti profesiju standarti un profesionālās kvalifikācijas prasības. Ir radīta jauna — modulu pieeja mācību procesam, ieviešot uz prasmēm un rezultātiem balstītas izglītības programmas daļas, kas ļauj profesionālo izglītību elastīgi pielāgot ātrai un fokusētai zināšanu apguvei, kas apmierina aktuālākās darba tirgus prasības. Projekta īstenošanas laikā ir izstrādāts jauns eksāmenu saturs 32 profesionālajām kvalifikācijām un atbilstīgi Eiropas kvalitātes nodrošināšanas ietvarstruktūrai profesionālajā izglītībā un profesionālajā tālākizglītībā (EQAVET), ieviesti vienotie profesionālās izglītības kvalitātes novērtēšanas rādītāji.

ESF projektu “Nozaru kvalifikācijas sistēmas izveide un profesionālās izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana” VIAA īstenoja sadarbībā ar LDDK, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību, Valsts izglītības satura centru un Izglītības kvalitātes valsts dienestu. Projekts īstenots ciešā sadarbībā ar sociālajiem partneriem. Kopējais projekta finansējums bija vairāk nekā 3,6 miljoni eiro.

K.Keiča,
VIAA Komunikācijas un programmu
publicitātes nodaļas sabiedrisko
attiecību speciāliste

Mazie novadi vēlas dibināt organizāciju savu interešu aizstāvībai

Lai iestātos par mazo novadu saglabāšanu, 39 pašvaldības, kurās ir mazāk nekā 5000 iedzīvotāju, plāno veidot savu apvienību.

Mazie novadi neapšaubāmi spēj savās teritorijās dzīvojošajiem iedzīvotājiem nodrošināt atbilstošu pakalpojumu klāstu un rūpēties par attīstību ne mazāk veiksmīgi kā izmēros lielākie novadi, līdz ar to visas runas un plāni par kārtējo apvienošanu nav atbalstāmi, — šādu viedokli 25. novembrī, pulcējoties Latvijas Pašvaldību savienībā (LPS), pauž mazo novadu vadītāji. Lai spēcīgāk aizstāvētu savas intereses, mazie novadi ar iedzīvotāju skaitu līdz pieciem tūkstošiem plāno nākamā gada pirmajā pusē ar LPS atbalstu veidot organizāciju, savukārt LPS uzstās uz to, lai visām pašvaldību grupām, tāpat kā Latvijas lielo pilsētu asociācijai, būtu iespējas par savām interesēm iestāties koalīcijas padomes sēdēs.

Saskaņā ar Pilsotības un migrācijas lietu pārvaldes datiem Latvijā ir 39 pašvaldības ar iedzīvotāju skaitu līdz 5000, to skaitā arī Aglonas un Vārkavas novads. Kopumā Latvijā ir 119

pašvaldības, 118 no tām ir LPS biedri. LPS dažādos līmeņos pārstāv visu savu biedru intereses, tajā skaitā lielās pilsētās, attīstības centrus, Pierīgas pašvaldības, pierobežas pašvaldības, piejūras novadus, lielos novadus un arī mazos novadus.

Mazo pašvaldību pārstāvji sanāksmē norādīja uz savu novadu neapšaubāmo kapacitāti uzņēmējdarbībā, investīciju piesaistē, sadzīves organizēšanā, sadarbībā ar nevalstisko sektoru, ar citām pašvaldībām dažādu citu funkciju veikšanā. Tiesa, mazajiem novadiem jāaskaras ar dažādiem izaicinājumiem, tostarp — demogrāfiskā situācija, iedzīvotāju aizplūšana, kvalificēta darbspēka trūkums, kas nereti traucē piesaistīt investorus, taču vienlaikus ir arī daudzas priekšrocības, ko ir jāspēj pilnveidot un izmantot savā labā.

Jau ilgāku laiku pastāv Lielo pilsētu asociācija, bet pēdējos gados savas apvienības izveidojuši arī reģionālie attīstības centri un Pierīgas pašvaldības. Mazie novadi aktivizējušies sakarā ar vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Kaspara Gerharda virzīto administratīvi teritoriālo reformu, kuras gaitā

paredzēta mazo novadu pievienošana lielākiem.

Lēmums par mazo novadu apvienības dibināšanu tiks pieņemts kādā no tuvākajām tikšanās reizēm. Ja šāda apvienība tiks izveidota, mazo novadu pārstāvji vēlēties piedalīties arī valdošās koalīcijas sanāksmēs, kurās tagad piedalās reģionālo attīstības centru un lielo pilsētu apvienības pārstāvji.

Valsti ir svarīgākas lietas par novadu apvienošanu

Anita Brakovska, VĀRKAVAS novada domes priekšsēdētāja, "Novadniekam" atzina, ka minētajā sanāksmē nav piedalījusies, jo nav saņēmusi uzaicinājumu un par tāda pasākuma norisi uzzinājusi vēlāk, tāpēc arī nevar komentēt sanāksmes dalībnieku ideju dibināt organizāciju savu interešu aizstāvībai. Uzskatu, ka pašreizējā situācijā daudz vairāk uzmanības būtu jāvelta valsts drošībai, bet nevis novadu apvienošanai, teica pašvaldības vadītāja. Viņa uzsvēra, ka ir pret novadu apvienošanu, jo, lemjot par novadu nākotni, jāņem vērā nevis to lielums vai

iedzīvotāju skaits, bet gan tas, kā novads attīstās. Šajā ziņā Vārkavas novads ir tendēts uz izaugsmi. Es neuztraucos par savu amatu, bet uzskatu, ka neatkarīgi no izmēriem Vārkavas novads var veiksmīgi pastāvēt un darboties arī turpmāk. Protams, ja valdība nolems par apvienošanu piespiedu kārtā, tas būs jādara. Taču, lemjot par novadu nākotni, jāņem vērā attīstības rādītāji, iedzīvotāju ienākumu nodokļu iekasēšana, kredītportfelis un citi saprātīgi izvērtējami nosacījumi, nevis novada izmērs vai iedzīvotāju skaits.

Ne atbalsta, ne noliedz

Helēna Streiķe, AGLONAS novada domes priekšsēdētāja, pastāstīja, ka paziņojumu par mazo novadu pašvaldību vadītāju sanākumi saņēmusi novēloti — 24. novembrī, bet 25. novembrī bija paredzēta Aglonas novada domes sēde. Domes sēde tiek izziņota trīs dienas iepriekš pirms tās norises dienas, tāpēc tās datumu vairs nevarēja mainīt, un mazo pašvaldību vadītāju sanāksmē es nepiedalījos, teica Helēna Streiķe. Uz jautājumu, vai mazo novadu

interesu aizstāvībai ir jādibina savā organizācija, nevaru atbildēt ne ar "jā", ne ar "nē". Šis jautājums ir jāapspriež un jāizanalizē, sacīja Aglonas pašvaldības vadītāja. Viņa uzskata, ka savu pašvaldību interesēs ļoti labi strādā Latgales plānošanas reģions. Mazās pašvaldības atrodas dažādos Latvijas reģionos, tāpēc arī tām var būt atšķirīgas intereses.

Helēna Streiķe pastāstīja, ka novada pagastos notiek tikšanās ar iedzīvotājiem, tās notikušas jau Kastulīnās, Grāveru, Šķeltovas pagastos. Iedzīvotājiem tiek sniegta informācija par to, kas novadā izdarīts ilgākā laika periodā, un vērojams, ka viņi ir novērtējuši acimredzamo, — daudzviet sakārtotas ielas, ūdenssaimniecība, līdzekļi ieguldīti skolās. Secinājumi jāizdara pašiem iedzīvotājiem, teica domes priekšsēdētāja. Daudz ideju arī par turpmāk veicamajiem darbiem. Taču jāņem vērā viena lieta, — demogrāfiskā situācija neuzlabojas, un nākotnē tieši tas, iespējams, novedīs pie novadu apvienošanās, jo ar mazu iedzīvotāju skaitu nebūs iespējams piesaistīt Eiropas strukturālo fondu līdzekļus iecerētajiem projektiem.

L.Rancāne

Preiļos uzsākta bezsaimnieka kaķu sterilizācija

SIA „Preiļu saimnieks” pēc novada domes iniciatīvas nesen uzsāka klaiņojošo un bezsaimnieka kaķu sterilizāciju Preiļu pilsētā, informē uzņēmuma sabiedrisko attiecību speciāliste Inese Šņepste.

SIA „Preiļu saimnieks” komunālās nozares vadītāja Zenta Igoļniece skaidro, ka sterilizācija tiek veikta ar mērķi humāni samazināt bezsaimnieka kaķu skaitu pilsētā. Uzņēmuma darbinieki veic kaķu ķeršanu, kā arī nodrošina pieskatīšanu vairākas dienas pēc sterilizācijas, līdz pilnībā beigusies narkozes iedarbība. Kaķi tiek uzturēti speciāli iekārtotā, apsildītā telpā. Pēc sterilizācijas kaķi tiek palaisti atpakaļ tieši tajā pašā vietā, kur tika saķerti, jo pazīstamā vidē viņiem ir vieglāk dzīvot. Sterilizētie kaķi tiek iezīmēti, lai netiktu ķerti vēlreiz. Kaķu saimnieki tiek aicināti savus mīļulus laist ārā ar kakla siksnīnām, pretējā gadījumā, ja nekādas norādes uz saimnieka esamību, kaķis var

tikt saķerts un nodots sterilizācijai.

Noķertus kaķus sterilizē sertificēts veterinārārsts Andris Pastars. Viņš uzsver, ka sterilizācija samazinās kaķu populāciju pilsētā: „Kaķi sāk vairoties astoņu līdz 10 mēnešu vecumā, kaķenes dzemdē divas vai trīs reizes gadā vismaz trīs līdz četrus kaķēnus. Dzīvnieku skaits strauji aug, tādēļ ir jāparūpējas, lai tā nenotiktu.” Sterilizācijas operācija, it īpaši kaķēniem, nav vienkārša, taču tiek darīts viss, lai kaķis pēc tam mierīgi atveseļotos. Bezsaimnieka kaķiem noteiktais rada lielāku stresu, jo nav saimnieka, kura klātbūtne dzīvniekam palīdzētu stresu pārvarēt. Tajā pašā laikā veterinārārsts kļiedē bažas: „Kaķīšus neieņimāsim un nedarīsim viņiem pāri, par to nav pamata satraukties. Cilvēki, kas kaķus piebaro, varētu arī palīdzēt viņus noķert, jo nepazīstami cilvēki dzīvniekiem rada izbiļi. Protams, nav slikti, ka cilvēki piebaro klaiņojošos kaķus, savā ziņā mēs paši pie viņu likteņa esam vainīgi, taču problēmu ir iespējams sakārtot.”

● SIA „Preiļu saimnieks” darbinieki palaiž brīvībā kādu minci pēc sterilizācijas operācijas Liepu ielā — tajā pašā vietā, kur dzīvnieks iepriekš tika noķerts.

PREIĻU NOVADA DOMES LĒMUMI

Pašvaldība pagarina neapdzīvojamo telpu nomas līguma termiņu ar AS „Attīstības finanšu institūcija Altum”

26. novembra domes sēdē deputāti skatīja AS „Attīstības finanšu institūcija Altum” Rūzeknes reģiona centra vadītājas Vitas Pučkas iesniegumu par neapdzīvojamo telpu nomas līguma pagarināšanu.

Šī gada 31. decembrī beidzas nomas līguma termiņš, kas tika slēgts 2013. gada 2. janvārī starp Preiļu novada domi un AS „Attīstības finanšu institūcija Altum” kā nomnieku par telpu 17,6 kv. m platībā Kooperatīva ielā 6, Preiļos (ēkas 3. stāvā, telpa nr. 17) nomu, nosakot nomas maksu 30,29 eiro, tajā skaitā PVN mēnesī, kā arī maksu par interneta pieslēgumu 5,69 eiro apmērā saskaņā ar piestādīto rēķinu.

Deputāti atbalstīja priekšlikumu slēgt vienošanos par neapdzīvojamo telpu nomas līguma termiņa pagarināšanu uz trim gadiem uz iepriekšējā līguma nosacījumiem, pamatojoties uz līguma 5.10. punktu, kas paredz, ka nomniekam ir tiesības uz nomas līguma termiņa pagarinājumu pēc līguma termiņa izbeigšanās, noslēdzot vienošanos ar iznomātāju.

Tiks izstrādāta Preiļu pilsētas siltumapgādes koncepcija 2015. - 2025. gadam

Pamatojoties uz likuma „Par pašvaldībām” 15. panta 1. daļu, Preiļu novada attīstības programmas 2011.— 2017. gadam 2014. gada 22. decembra domes sēdē apstiprināto investīciju plānu, plānotajām pašvaldības investīcijām SAM 5.6.2. „Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integ-

rētājam attīstības programmām” ietvaros, kārtējā domes sēdē deputāti pieņēma lēmumu izstrādāt „Preiļu pilsētas siltumapgādes koncepciju 2015.-2025. gadam”, uzdotot Preiļu novada domes izpilddirektoram organizēt konsultatīvā pakalpojuma iepirkuma procedūru.

Preiļu pilsētas siltumapgādes koncepcijas darba mērķis ir veikt ekonomisko un finansiālo analīzi pilsētas esošajai siltumapgādes sistēmai un dot uzdevumus par siltumenerģijas ražošanas procesu virzību un sadali nākotnē, pamatojoties uz esošajiem siltuma avotiem (SIA „Preiļu saimnieks”, AS „Preiļu siers”, SIA „Preiļu enerģētika”) un sadalošajiem tīkliem, ņemot vērā pilsētas lietotāju skaitu un sadalošo tīklu attīstības perspektīvas. Rezultātā, pamatojoties uz esošās situācijas analīzi un iespējamajiem risinājumiem siltumapgādē, tiks izstrādātas stratēģiskas vadlīnijas, kurās būs noteikti siltumap-

gādes attīstības mērķi un uzdevumi.

Dokumentā tiks izvērtēti un apskatīti dažādi aspekti — Preiļu pilsētas siltumapgādes sistēmas esošās situācijas analīze un novērtējums; siltuma avotu tehniskais stāvoklis, lietderības koeficients, jaudas atbilstība slodzei, saražotās un realizētās siltumenerģijas pašizmaksa, ilgtermiņa siltuma patēriņa un tarifa prognoze; siltumtīklu tehniskais stāvoklis un siltuma zudumu novērtējums; temperatūras režīmi, hidrauliskā modulēšana, apkalojošās zonas paplašināšana, maksimālo apkures un karstā ūdens slodžu novērtējums, iekšējo siltuma apgādes sistēmu problēmu risināšana; ēku energoefektivitātes novērtēšana; attīstības variantu aprēķinu moduļi un projekta finanšu analīze.

Koncepciju paredzēts izstrādāt līdz 2016. gada 29. februārim.

Sagatavoja L.Kirillova

Streika dienā skolās valdīja klusums

27. novembrī notika Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības organizētais pedagogu streiks, protestējot pret zemajām algām izglītības darbiniekiem. Streikā piedalījās arī vietējo novadu skolas.

PREIĻU 1. pamatskolā pedagogu streika dienā 27. novembrī ieradās divi sākumskolas bērni. Abi bija no vienas klases un vēlējas šo dienu izmantot, lai ar skolotāju konsultētos par mājasdarba pārrakstīšanu un pabeigšanu. Skolēni saņēma vajadzīgo palīdzību. Viņiem tika piedāvāta iespēja paēst arī siltas pusdienas, kas skolā ir pieejamas, sākot no pulksten 11.20, taču bērni atteicās, skaidrojot, ka

mājās grib atgriezties ātrāk. Visi skolas pedagogi atrodas savās darba vietās, strādā ar metodiskajiem materiāliem, gatavojas stundām, labo burtņicas, piektdien ap pusdienlaiku "Novadniekam" skaidroja skolas direktore Nora Šņepste. Protams, ka skolā nevalda liksma noskaņa, drīzāk tā ir nospiesta, jo pedagogu iekšējais aicinājums tomēr ir mācīt bērnus, diemžēl valdība citādi mūs nesadzird, teica direktore. Nav pieņemami, ka skolotājs, no kura sabiedrība prasa aizvien kvalitatīvāku darbu un dziļākas zināšanas, par vienu likni saņem "uz papīra" 420 eiro – nedaudz vairāk par valsti noteikto minimālo algu, bet pēc nodokļu ieturēšanas – vēl mazāk.

Līvānu novada JAUNSILOVAS pamatskolā streika dienā neieradās neviens skolēns. Mā-

jās bija palikuši arī pirmsskolas izglītības grupas audzēkņi.

Arī **Riebiņu novada RUŠONAS pamatskolā** streika dienā skolēni un pirmsskolas grupas audzēkņi nebija ieradušies. Vecāki izturējās ļoti saprotoši un bērnus atstāja mājās, stāstīja Rušonas pamatskolas direktore Janina Selegoviča. Lai būtu drošs, ka neviens skolēns, kurš tomēr grib tikt uz skolu, nepaliktu mājās, skolas autobuss ritā izbrauca visu maršrutu: Rušona – Gailiši – Preiļi – Aglonas stacija – Rušona, bet atgriezās tukšā. Pedagogi šajā dienā gatavoja metodiskos materiālus, pārstrādāja skolas iekšējās vērtēšanas sistēmu, darināja Adventes vainagus, pārrunāja gatavošanos Ziemassvētkiem. Skolotāji strādāja pilnu darba dienu, un es, kā iestādes vadītāja, uzskatu, ka par šīs die-

nas darbu viņiem pienākas samaksa, teica direktore, atzīstot, ka šajā jautājumā skaidrības tomēr vēl nav.

Vārkavas novada VĀRKAVAS vidusskolā piektdien ieradās pieci pirmsskolas grupas audzēkņi un astoņi skolēni. Deviņi skolas pedagogi nepiedalījās streikā, tāpēc skolēni izmantoja iespēju piedalīties individuālajās konsultācijās, gatavojoties bioloģijas olimpiādei, kā arī piedalījās matemātikas un fizikas stundās. Folkloras pulciņa dalībnieki gatavojās stāstnieku konkursam. Skolēni saņēma pusdienas un nu jau devušies mājās, piektdienas pēcpusdienā "Novadniekam" stāstīja skolas direktore Anīta Vilcāne. Kā ik dienas, skolas autobuss gan ritā, gan pēcpusdienā izbrauca ierastos maršrutus, nogādājot bērnu vispirms uz

skolu, bet pēc tam – uz mājām.

Skolā strādāja arī tehniskie darbinieki, veicot darbus, kuri nav padarāmi, ja uz vietas atrodas visa plašā skolas saime, piemēram, ūdensskaitītāja uzstādīšanu. No šādas protesta formas, kad pedagogi klusi un mierīgi darbojas uz vietām, nekāda efekta, manuprāt, nebūs, savu uzskatu puda Anita Vilcāne, izsakot tomēr cerību, ka skolotājus valdība tomēr sadzirdēs.

Streikā piedalījās arī **Līvānu novada Līvānu 1. vidusskola, Līvānu bērnu un jauniešu centrs, Jersikas pamatskola, Preiļu novada Preiļu 2. vidusskola, Preiļu Valsts ģimnāzija, Priekuļu un Pelēču pamatskola, Riebiņu novada Dravnieku pamatskola, Aglonas novada Aglonas vidusskola.**

Tiesības streikot ir visiem strādājošajiem

Tosaka likums. Pirmām kārtām – Latvijai saistoši starptautiski dokumenti, kā arī Satversme, 108. pantā paredzot: "Strādājošajiem ir tiesības uz kopīgumu, kā arī tiesības streikot. Valsts aizsargā arodbiedrību brīvību." Tāpat Latvijā ir spēkā arī īpašs likums – Streika likums. Tajā teikts, ka streiks ir kolektīvā interešu strīda risināšanas veids: uzņēmuma vai nozares darbinieki vai darbinieku grupa brīvprātīgi pilnībā vai daļēji pārtrauc darbu, lai tā panāktu savu prasību izpildi. Streiks ir darbinieku protests pret darba devēju, prasot labākus darba nosacījumus, darba apstākļus, bet visbiežāk – labāku atalgojumu. Darbiniekiem jāsaprot: streiks ir tikai galējais līdzeklis, ja pirms tam neizdodas panākt vienošanos.

Pirms domā par streiku, darbiniekiem jāizmanto citi paņēmieni savu prasību panākšanai: jādodas pie darba devēja uz sarunām, jāraksta iesniegumi. Ja rezultāta nav, arodbiedrībai vai uzņēmuma darbiniekiem jāsasauca kopsapulce, kurā jāpieņem lēmums par streika rīkošanu. Šajā sapulcē jāpiedalās vairāk nekā pusei no arodbiedrības biedru vai uzņēmuma darbinieku skaita. Ja uzņēmumā ir liels darbinieku skaits, tad lēmumu var pieņemt arodbiedrības biedru pilnvaroto pārstāvju sapulcē vai arī uzņēmuma darbinieku pilnvaroto pārstāvju sapulcē.

Lēmumu pieņem, aizklāti balsojot. Pēc tam jāizveido streika komiteja – cilvēki, kas streiku vadīs un pārstāvēs darbiniekus sarunās ar darba devēju. Streika sarunas paredzētas tam, lai panāktu vienošanos un streiku izbeigtu. Vismaz septiņas dienas pirms

streika komitejai savam darba devējam, Valsts darba inspekcijai un Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes sekretāram rakstveidā jāiesniedz streika pieprasījums un informācija par tā laiku, iemesliem, vadību, prasības un citas ziņas.

Piedalīšanās streikā ir brīvprātīga – to darīt nevienam nedrīkst ne aizliedz, ne piespiest. Streika laikā streikojošie darbinieki nesāņem atalgojumu un par viņiem netiek maksātas sociālās apdrošināšanas iemaksas, ja vien darba devējs ar streika komiteju nav vienojušies citādi. Darba devējs darbinieku, kas piedalās streikā, šī iemesla dēļ nevar atlaist no darba, tāpat streikojošo darbinieku vietā nedrīkst pieņemt citus darbiniekus, kā arī tiem darbiniekiem, kas nestreiko, nedrīkst likt darīt streikojošo darbu.

Saisnāti no "Padomu Avīze"

Streikot ļauts ne visiem

Latvijā streikot aizliegts: tiesnešiem, prokuroriem, policijas darbiniekiem, ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienestu darbiniekiem, robežsargiem, valsts drošības iestāžu darbiniekiem, ieslodzījuma vietu uzraugiem un Nacionālo bruņoto spēku dienestā esošajiem cilvēkiem.

Savukārt sabiedrībai nepieciešamajiem dienestiem streikot nav aizliegts, bet nav tā, ka šie dienesti darbu drīkst pārtraukt pilnībā.

Vismaz minimālajā apjomā streika laikā strādā:

- ✓ ārstniecības un medicīniskās palīdzības dienesti,
- ✓ sabiedriskā transporta dienesti,
- ✓ dzeramā ūdens piegādātāji,
- ✓ elektroenerģijas, gāzes ražošanas un piegādes dienesti,
- ✓ sakaru dienesti,
- ✓ gaisa satiksmes kontroles dienesti un dienesti, kas tos nodrošina ar informāciju par laikapstākļiem,
- ✓ ar visu veidu transporta kustības drošību saistītie dienesti,
- ✓ atkritumu un notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas dienesti,
- ✓ radioaktīvo vielu un atkritumu uzglabāšanas, izmantošanas un kontroles dienesti,
- ✓ civilās aizsardzības dienesti.

LĪVĀNU NOVADĀ

Dzīvē viss jādara pa istam

Līvānu novada dome sveica Līvānu iedzīvotājus AIJU un ROBERTU PUDŽUS zelta kāzu jubilejā.

Roberts ir dzimis Preiļu pusē daudz bērnu ģimenē. Bērni kopā ar māti izvests uz Sibīriju. Latvijā atgriezās tikai 15 gadu vecumā. Savukārt Aija ir līvāniete – piedzimusī, uzaugusi un līdz pat šai dienai dzīvo savā dzimtajā pilsetā. Te uzaudzināti bērni, aizritējis darba mūžs.

Aija un Roberts iepazinās vēl pavisam agrā jaunībā, kad Roberta ģimene apmetās uz dzīvi kaimiņos, Līvānu ielā, kur Aijas ģimene jau dzīvoja. Tikās bieži, kā jau kaimiņi. Vārds pa vārdam, savstarpēji skatieni, un jaunie cilvēki iepatikušies viens otram. Tā dzīva mīlestība. Kad Robertam bija jādodas dienēt armijā, Aija viņu uzticīgi gaidīja veselus trīs gadus.

Viņu laulībā dzimušas divas meitas, kas dāvājušas kopā četrus mazbērnus. Nu zelta jubilāri jau palīdz pieskatīt un audzināt lielāko dārgumu – mazmazmeitiņu, kura ir biežs viesis viņu mājās.

Roberts visu darba mūžu nostrādājis celtniecībā, savukārt Aija – tirdzniecības jomā. Septiņpadsmit gadus viņa bijusi par galveno pavāri Līvānu ēdnīcā, vēlāk strādājusi par pārdevēju. Arī ikdienā – mājās – atklājas viņu prasmes. Roberts ir saim-

nieks ar zelta rokām – lielisks amatnieks, namdaris. Pats uzbūvējis gan savas ģimenes māju, gan vairākas citas. Vai tā ir mājas būvniecība, iekšējās apdares darbi, krāsns vai kamīna būvniecība – viss viņam ir pa spēkam. Arī esot pensijā, Roberts joprojām strādā un pelna naudu ģimenei.

Vēl Robertam piemīt izcila humora izjūta, pēc vārda kabatā viņam nav jāmeklē. Šis īpašības dēļ Roberts vienmēr kļūst par ikvienas kompānijas dvēseli. Brīvajā laikā viņa lielākā aizraušanās ir šaha spēle.

Savukārt Aija ir sieva un saimniece ar lielo burtu. Kā jau pavāre pēc profesijas, viņa gardi gatavo. Uzņemot viesus, galdi vai lūst no bagātīgā cienasta. Gan mājās, gan dārzā Aijai ir izcila kārtība. Dobēs nevienu nezāli neatrast, pagrabs piepildīts ar dažādiem konservējumiem un ievārījumiem, māja vienmēr silta un viesmīlīga. Kā to panākt? Aija stāsta, ka viņa katru darbu dara ar mīlestību. Viņai patīk strādāt, un to jau kopš bērnības iemācījusi viņas māte. Vēl viens dzīves moto, ko atklāj Aija – visu dzīvē vajag darīt pa istam, no sirds – gan strādāt, gan atpūties, gan mīlēt.

Uz jautājumu par ilgās kopdzīves noslēpumu dzīvesbiedri atbildēja, ka nekādu noslēpumu neesot. Kopā satur mīlestība. Mīlestība mūža garumā.

● Aija un Roberts Pudži.

Līvānu novada dome sirsnīgi sveica zelta jubilarus, novēlot veselību, sirdsmieru, dzīvesprieku un vēl daudzus jo

daudzus mīlestības piepildītus kopdzīves gadus tuvinieku un draugu lokā.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Zemkopības ministrija aicina antibiotikas dzīvnieku ārstēšanā lietot atbildīgi

Pēdējos astoņus gadus 18. novembrī Eiropā tiek atzīmēta Eiropas Antibiotiku diena. Jautājumus par antibiotikām aktualizē, lai pievērstu Eiropas un pasaules iedzīvotāju uzmanību pieaugošai antimikrobiālās rezistences problēmai.

Ministrijas preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja vietnieks Kaspars Funts atgādina, ka pārmerīgas un nepārdomātas antibiotiku lietošanas dēļ attīstās

antimikrobiālā rezistence – mikroorganismu noturīgums jeb rezistence pret antibiotikām (AMR), kas būtiski apgrūtina cīņu ar infekcijas slimībām gan cilvēkiem, gan dzīvniekiem.

AMR plašās izplatības rezultātā infekcijas slimības arvien sliktāk pakļaujas ārstēšanai, tādēļ paildzinās slimības laiks un pieaug cilvēku un dzīvnieku mirstība no infekcijas slimībām. Jāatceras, ka rezistentiem mikroorganismiem nav robežu – tie plaši un ātri izplatās gan ar inficētajiem

cilvēkiem un dzīvniekiem, gan ar inficētu pārtiku, gan apkārtējā vidē (augsnē, ūdenī).

Latvija, strādājot ES Padomē kopā ar citām ES dalībvalstīm un Eiropas Komisiju, izstrādā jaunus regulu priekšlikumus par veterinārajām zālēm un ārstniecisko barību. Lai sekmīgi samazinātu AMR radītos draudus, dzīvnieku veselības jomā ir jāsadarbības praktizējošajiem veterinārstiem, dzīvnieku īpašniekiem, dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktu ražotājiem un

valsts iestādēm. Antibiotiku atbildīga un pārdomāta lietošana ir vienīgais veids, kā iespējams saglabāt antibiotiku iedarbību.

Zemkopības ministrija aicina:

✓ **dzīvnieku īpašniekus** savu dzīvnieku ārstēšanā antibiotikas lietot atbildīgi tikai saskaņā ar praktizējoša veterinārārsta norādījumiem;

✓ **praktizējošus veterinārstus** antibiotikas dzīvnieku ārstēšanai izvēlēties pārdomāti, ņemot vērā antibiotiku piesardzīgas lietošanas pamatprincipus.

DEMONSTRĒJUMS NOSLĒDZIES

Proteīna avotu nodrošināšana bioloģiskajā saimniekošanas sistēmā

Bioloģiskā ražošana ir vispusīga lauku saimniecību pārvaldības un pārtikas ražošanas sistēma, kas ietver labāko vides aizsardzības praksi, augsta līmeņa bioloģiskās daudzveidības aizsardzību, dabas resursu saglabāšanu, dzīvnieku labturības augstu standartu piemērošanu. Bioloģiskajās saimniecībās viena no galvenajām lauksaimniecības dzīvnieku problēmām ir proteīna nodrošināšana lopbarībā.

Audzējot pākšaugus, mēs varam nodrošināt lopbarībā nepieciešamo proteīna daudzumu. Latvijā no pākšaugu grupas plašāk audzē zirņus, lauka pupas, vīķus un lupīnas. Soju dzīvnieku barībai galvenokārt izmanto atbilstīgās valstīs. Argentīna, Brazīlija un Paragvaja lielāko daļu sojas pupiņu eksportē kā dzīvnieku barību, galvenokārt uz Eiropu un Japānu.

Izeja — daudzveidībā

ANO, Pasaules Banka un Pasaules Veselības organizācija pirmajā publicētajā zinātniskajā globālās lauksaimniecības novērtējumā (International Assessment of Agricultural Science and Technology for Development) norāda, ka labākais veids, kā cīnīties ar badu visā pasaulē, ir atgriešanās pie daudzveidīgām bioloģiskām lauksaimniecības metodēm, nevis ģenētiski modificētu kultūraugu audzēšanas paplašināšanas. Ģenētiski modificētu organismu (GMO) izmantošana bioloģiskajā ražošanā ir aizliegta.

Padomes Regulā (EK) nr. 834/2007 (2007. gada 28. jūnijs) par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un par Regulas (EEK) nr. 2092/91 atcelšanu 14. pantā ir teikts — “dzīvniekus ēdina ar bioloģisko barību, kas atbilst dzīvnieku ēdināšanas prasībām dažādās dzīvnieka attīstības stadijās”. Proteīna barība jāražo savā saimniecībā vai sadarbojoties ar citām bioloģiskajām saimniecībām.

Vērtīgā soja

Lopkopībā ir svarīgi barības devā nodrošināt proteīnus. Olbaltumvielas ir neaizstājama “valūta” — katra dzīvnieka organisma svarīgākais komponents. Trūk-

stot olbaltumvielām, pārtika/barība netiek pilnvērtīgi izmantota.

Sojas pielietošana pārtikas ražošanā ir populāra, jo tā nesatur holesterīnu un laktozi, bet satur saliktos ogļhidrātus, maz tauku un daudz šķiedrvielu.

No proteīnaugiem visplašāk pasaulē tiek audzēta soja. Diemžēl 90% no sojas platībām aizņem tieši ģenētiski modificētā soja. Tās sastāvā ir ļoti augsts proteīna saturs 430–480 g kg⁻¹, ideāls sastāvs, laba sagremojamība, plāns sēklas apvalks, labas garšas īpašības, tā ir viegli uzglabājama un samājama.

No Baltijas valstīm visvairāk sojas pupiņas 2014. gadā audzēja Lietuvā – vairāk nekā 2000 ha platībā, kur 90% tiek audzēta bioloģiskā soja. Lielākoties audzē šķirnes ‘Annuska’ un ‘Merlin’. Polijā soju audzē 6500 ha platībā. Savukārt Igaunijā ir izveidota pašiem sava selekcionēta sojas pupiņu šķirne ‘Laulema’. Mēs zinām, ka soja ir īsās dienas augs, bet šī selekcionētā šķirne uz dienas garumu praktiski nereaģē un sējama jau maija sākumā, var izturēt aukstumu līdz minus 3–4° C. Šķirni ‘Laulema’ Jogevas selekcijas institūts 2015. gadā nodeva šķirnes sēklu pavairošanai ražošanas vajadzībām. Igaunijā šķirne būs pieejama 2016. gadā. Latvijā 2014. un 2015. gadā lielākās sojas sējplatības bija bioloģiskā saimniecībā SIA ‘Rikava Agro’, kas audzē sojas pupiņu šķirni ‘Annusha’. Pētījumu Latvijā par soju ir maz.

Citi pākšaugi

Zirņu un lauka pupu platības Eiropā un arī Baltijā 2015. gadā ir palielinājušās, pateicoties ekoloģiski nozīmīgo platību iekļaušanai tiešo maksājumu atbalstā.

Zirņos proteīns ir 200–230 g kg⁻¹, tiem ir sabalansēts aminoskābju sastāvs un laba sagremojamība. Lauka pupās proteīns ir 260–380 g kg⁻¹, tām ir augsts ražības potenciāls, rupjas sēklas, laba proteīna un ogļhidrātu attiecība, augsta enerģētiskā vērtība, dziļa sakne (1–1,2 m), daudz gumiņbaktēriju. Sēklu apvalks satur rūgtvielas, lopiem ir grūti sagremojams, tāpēc to iesaka lobīt.

Saimniecības sējuma struktūrā iekļaujot slāpekli piesaistošos kultūraugus, veicinām augsnes auglības uzturēšanu un palielināšanu, kā arī raža būs proteīniem bagāta.

Demonstrējums Pelēču pagastā

Preiļu novada Pelēču pagasta zemnieku saimniecībā ‘Mucinieki’ 2015. gadā tika ierīkots demonstrējums ‘Proteīna avotu nodrošināšana bioloģiskajā saimniekošanas sistēmā’. Demonstrējuma mērķis: izvērtēt proteīnaugu – sojas pupiņu, lopbarības pupu un zirņu ražošanas un kvalitātes nodrošināšanas iespējas bioloģiskajā saimniekošanas sistēmā. Tiek izvirzīti uzdevumi:

1) Izpētīt Baltijas valstu pieredzi sojas pupiņu, lopbarības pupu un zirņu audzēšanā.

2) Salīdzināt sojas pupiņu, lopbarības pupu un zirņu kvantitatīvās un kvalitatīvās īpašības.

3) Noteikt katra varianta ekonomisko efektivitāti.

Agrotehnika

Demonstrējumā iesētas lauka pupas, zirņi, sojas pupas, katrs kultūraugs 0,3 ha platībā, mēsmilts augsne ar pH 6,3 (pH noteikts ar ekspresmetodi).

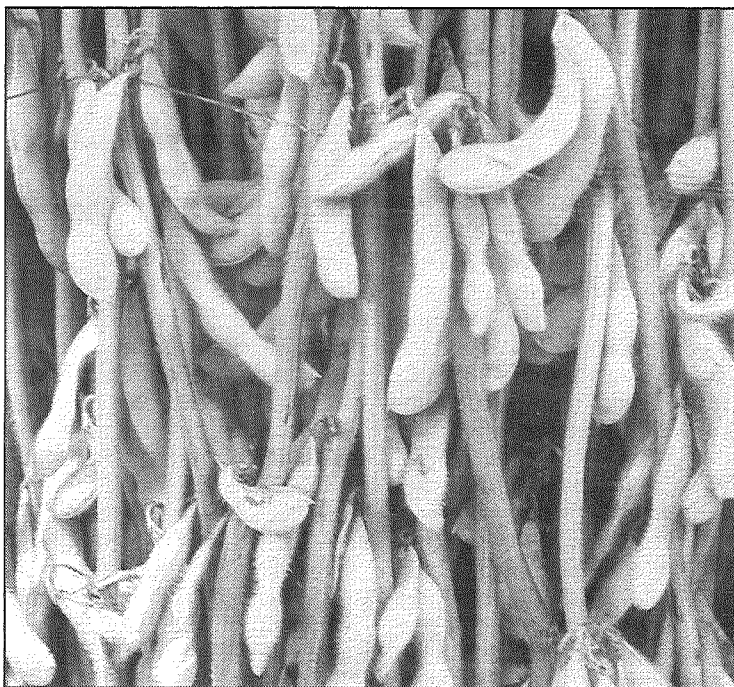
Demonstrējums ierīkots 23. aprīlī, kad tika iesētas lauka pupas ‘Gloria’ ar izsējas normu 60 sēklas uz m². Zirņi ‘Eso’ tika sēti 24. aprīlī ar izsējas normu 120 sēklas uz m². Sojas pupas ‘Annushka’ tika sētas 25. maijā ar izsējas normu 60 sēklas uz m². Visas trīs kultūras iesētas vienā laukā ar platību 0,9 ha, un sēts ir rindēs (12,5 cm). Priekšaugi bija ilggadīgie zālāji. Aršana veikta rudenī, iearot 40 t ha⁻¹ lielā lopu pakaišu kūtsmēslos. Nezaļu ierobežošanu tika plānots veikt ar ecēšanu, tomēr laikapstākļi ieviesa korekcijas un sējums netika ecēts.

Maijs bija salīdzinoši vēss un lietains. Jūnijā nokrišņu bija maz, un temperatūras – zemākas kā iepriekšējos gados, arī jūlijs bija vēsāks. Vienīgi augustā temperatūra bija pietiekami augsta, kas ļāva optimālai augu attīstībai.

Rezultāti

Aktivās veģetācijas periodā tika novērota nezaļu izplatība katram kultūraugam, lai redzētu, kurš no pākšaugiem labāk konkurē ar nezaļiem. Daudzgadīgo nezaļu laukos praktiski nebija, jo vārpatu iepriekšējos gados bija iznīcinājuši lopi (vārpatai nepatīk izmīdīšana).

Nezaļu uzskaitē veikta trīs reizes veģetācijas periodā zirņos un

pupās, sākot no 5. maija līdz jūlijā vidum, bet sojas pupās – no 11. jūnijā līdz augusta vidum. Zirņu variantā trešās reizes skaitīšana izpalika, jo zirņi nezāles pārauga un ar savām lapām tās nosēdza. Nauduļi visos pākšaugu variantos bija lielāks daudzums, tomēr tos nomāca lauka pupas un zirņi, vienīgi soja ilgi ciniņās ar šim nezāļiem. Balandas un akļi pārauga lauka pupas un sojas pupas, bet zirņi ar straujo augšanu nomāca gan balandas, gan akļus. Pārējās nezāles bija mazākā daudzumā un bija vai nu mazākas par kultūraugu, vai vienādas.

Visos pākšaugos mazākā daudzumā bija sastopamas arī atraīnītes, pienenes, matuzāles, vārpatas (loti maz), tūruma gauri, pavirzas, veronikas, šaurlapu ceļtekas, gandrenes un gundegas.

No apskatāmajiem kultūraugiem visnezālainākais bija sojas lauks. Arī šī gada vēsais pavasaris un vasaras sākums bija labvēlīgs tieši nezaļu attīstībai. Sojas pupas ļoti ilgi nedīga, jo bija vēss. Pēc sējas iestājās arī sauss, kas ietekmēja lauka didzību. Sējums dīgstot bija diezgan izretināts. Lai sētu sojas pupas, būtu nepieciešams no nezāļiem samērā tīrs lauks.

Pākšaugu laukos tika novērtēta arī kukaiņu izplatība, to bojājumi un slimības. Tā kā saimniecības lauks ir bioloģisks jau vairāk nekā 10 gadus, novērojām, ka bioloģiskās daudzveidības komponenti spēja būtiski samazināt augu kaitēkļu un slimību daudzumu biocenozēs. Zirņos un pupās tikai no lauka malas vietām sastopami tauriņ-

ziežu smecernieka bojājumi. Tālāk no malas vairs nav novērojami bojājumi. Netiek novēroti tinēja bojājumi, kā arī sēklgrauza bojājumi. Laputis bija tikai uz pāris augiem, jo laukā dzīvoja arī mārītes, kas ierobežoja to izplatību.

Novērtējot augu slimību attīstību, augsta sākumā nevienam no pākšaugiem slimības netika novērotas.

Pākšaugu raža un kvalitāte

Zirņus kūla 9. septembrī un ieguva ražu 3,3 t ha⁻¹. Lauka pupas tika kultas 20. septembrī, kas bija novēloti, kā rezultātā faktiskā ražība – 2,4 t ha⁻¹ bija gandrīz par tonnu zemāka nekā potenciāli iespējamā. Kulšanas laikā jau daļa pupu bija sākušas izbirt. Sojas pupas kūla 13. oktobrī, bet tām vēl būtu jāgatavojas, jo lapas vēl turējās pie kātiem. Aukstums rudenī bija līdz -6° C, tomēr ietekmi uz sojas pupām neatstāja. Sojai iegūta 0,7 t ha⁻¹ liela raža.

Ražas analizēs zemākais proteīns ir zirņiem – 22%, bet augstākais – sojas pupām – 33,6%. Ja soja būtu sasniegusi pilngatavību, tad proteīna saturs varētu būtu augstāks. Pēc literatūras datiem, sojas pupās proteīns var sastādīt 45%. Soja ar zemāko ražu dod augstāko proteīnu. Tomēr no pākšaugiem augstākā proteīnraža iegūta lauka pupām – 787,2 t ha⁻¹ sausnā.

I. Magdalenoka,
Latvijas Lauku
konsultāciju un izglītības
centra Preiļu konsultāciju
biroja augkopības speciāliste

Preiļos testēja nākotnes automobili

Vērigākie Preiļu iedzīvotāji nesen pilsētas ielās, iespējams, būs pamanījuši kādu īpašu — BMW I3 markas automobili, kura pārvietošanās pa brauktuvi tehnikas lietpratējiem šķita savādāka. Viegla manevrēšana, aizdomīgi klusa gaita, spēcīgs paātrinājums — tās ir vien dažas īpatnības, kas piemīt elektroautomobiļiem. Tieši tādu nākotnes auto vienu nedēļu testēja Ceļu satiksmes drošības direkcijas (CSDD) Preiļu nodaļas darbinieki, iepriekš — viņu kolēģi Krāslavas nodaļā, bet no Preiļiem elektroautomobilis devās uz Jēkabpili.

Latvijā pašlaik ir reģistrēti 275 elektroautomobiļi, tajā skaitā daudzi pieder pašvaldībām, pašvaldību uzņēmumiem, "Novadnieks" uzzināja CSDD Preiļu nodaļā. Pircējiem pieejami ar elektrību darbināmi mopēdi, kvadracikli un pat velosipēdi ar elektropiedziņu. Kas attiecas uz testējamo BMW elektroautomobili, speciālistu uzdevums bija saprast, kā šis auto jūtas Latvijas klimatiskajos apstākļos, kā "stāv" uz ceļa, kāda varētu būt klientu interese par šāda auto iegādi, un tā tālāk.

Savulaik Ministru kabinets bija apstiprinājis "Elektromobilitātes rīcības plānu 2014. — 2016. gadam", uzdodot CSDD veikt elektromobilitātes vadības un koordinācijas institūcijas funkcijas jeb būt šī plāna praktiskās daļas ieviešanai Latvijā. Valdības uzdevumi ietvēra virkni pasākumu, piemēram, sabiedrības informēšanu par elektromobilitātes priekšrocībām, uzlādes staciju tīkla izveidošanu. (Pētījums par plānotajām staciju uzstādīšanas vietām noslēdzās septembrī.) Tā kā elektroautomobiļi ir visai dārgs priekš, elektromobilitātes programmas īstenošanai bija paredzēti četri finanšu avoti — Latvijas valsts budžets, Eiropas Savienības fondi, pašvaldību budžeti, privātais līdzfinansējums. Arī CSDD iegādātajam automobilim, ko testēja Preiļos, bija Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārziņā esošā KPFI jeb Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta uzlīme.

Kas ir elektroautomobilis

Elektroautomobilis ir automobils, ko darbina viens vai vairāki elektromotori, izmantojot elektrisko enerģiju, ko uzglabā akumulatoru baterijās vai citās elektriskās enerģijas uzglabāšanas ierīcēs. Tāda ir nākotnes auto definīcija.

Pirmie elektroautomobiļi tika izgatavoti 1880-os gados. Tie bija populāri 19. gadsimta beigās un 20. gadsimta sākumā, līdz iekšdedzes motoru pilnveidošana un lētāku, ar benzīnu darbināmu transportlīdzekļu masu ražošana iezīmēja elektriskās piedziņas transportlīdzekļu norietu.

Enerģētikas krīze 1970-os un 1980-os gados izraisīja īslaicīgu interesi par elektroautomobiļiem, tomēr tie nenonāca līdz plaša mērķa fāzei. Tikai kopš 2008. gada sākusies savdabīga

elektrisko transportlīdzekļu ražošanas renesanse, pateicoties akumulatoru bateriju un strāvas izlietojuma vadības uzlabojumiem, bažām par pieaugošu naftas cenu, kā arī nepieciešamību mazināt siltumnīcas efektu radošo gāzu emisiju. Vairākas nacionālās valdības un pašvaldības ieviesušas nodokļu atlaides, subsīdijas un citas iniciatīvas, lai veicinātu jaunu elektroautomobiļu ar pietiekami jaudīgām akumulatoru baterijām un vērtīgu nobraukumu elektriskā režīma ienākšanu un nostiprināšanu tirgū.

Popularitāte pasaulē

Kopš 2014. gada novembra masu ražošanā esošu, uz lielceļiem izmantojamu, pilnīgi elektrisku pasažieru automobiļu un komerciāli lietojamu kravas furgonu skaits, kas pieejams tirgū, ir vairāk nekā 30 modeļi. Tie gan ir pārsvarā Amerikas Savienotajās Valstīs, Japānā, Rietumeiropā un Ķīnā. Pilnīgi elektrisku automobiļu pārdošanas lidere 2012. gadā bija Japāna ar 28% no pasaules kopējā pārdošanas apjoma. Tai sekoja ASV ar 26% tirgus daļu, Ķīna — ar 16%, Francija — ar 11% un Norvēģija — ar 7%.

Pasaulē visvairāk pārdotais uz lielceļiem izmantojamais elektroautomobilis ir Nissan Leaf, kas ienāca tirgū 2010. gadā un ko pārdod 35 valstīs. Četrus gadus laikā visā pasaulē pārdots vairāk nekā 150 tūkstoši šādu automašīnu.

Arī Latvijā ir virkne modeļu, kuriem ir veikta transportlīdzekļa tipa apstiprinājuma atzišana. Starp tiem ir VW Golf, Mitsubishi i-MiEV, Mercedes Benz Electric Drive, Nissan Leaf, Fiat Fiorino Elettrico, Peugeot Partner, Citroen Berlingo, Volvo C30, VW Up! un pat kāds modelis ar visai interesantu nosaukumu — TANTE PAULA MAXIMILIAN II, kā arī citi modeļi, kopskaitā ap 30.

Priekšrocības un trūkumi

Elektroautomobiļu priekšrocības salīdzinājumā ar ierastajiem automobiļiem, kas aprīkoti ar benzīnmotoriem, ir būtisks lokālais gaisa piesārņojuma samazinājums, jo izplūdes gāzu būtībā nav, liels kopējais siltumnīcas efektu radošo gāzu emisijas un citu izmešu samazinājums un mazāka atkarība no importējamās degvielas.

Tomēr plaša elektroautomobiļu pieņemšana sabiedrībā saduras ar vairākām grūtībām un ierobežojumiem. Viens no tiem — moderno braucamrīku augstā cena. Jau minētais Preiļos testētais BMW, piemēram, atkarībā no komplektācijas maksā robežās no 40 līdz 45 tūkstošiem eiro. Ir mazliet lētāki varianti — VW Golf — ap 39 tūkstošiem, Kia — sākot no 30 tūkstošiem un vairāk. Vislētākais elektriskais autiņš ir VW Up!, kura cena ir ap 27 tūkstošiem eiro.

Otrs bremzējošais faktors ir uzlādes infrastruktūras neesamība (pagaidām) un vadītāju satraukums par nobraukumu — šoferi baidās, ka akumulatoru baterijā esošās elektriskās enerģijas nepietiks, lai nonāktu brau-

● Glīta mašina — tā daudzi saka par BMW I3 markas elektroautomobili. Moderns un mazliet kosmisks dizains, īpaši tumšā laikā, kad tiek ieslēgts apgaismojums.

● Tur, kur parastam benzīnīkam zem pārsega slēpjas dzinējs, elektroautomobilim ir neliels nodalījums, tāda kastīte, kur glabājas stiklu tīrīšanas šķidrums.

ciena galapunktā. Šajā sakarā septembra beigās noslēdzās pētījums "Ātrās uzlādes staciju izvietojums uz TEN-T ceļiem". Latvijā reģistrēto elektrotransportlīdzekļu lietotājiem tika jautāts par paradumiem, dienas vidējo nobraukumu, populārākajiem maršrutiem un potenciāli izmantojamiem maršrutiem nākotnē.

Nosakot iespējamās uzlādes staciju atrašanās vietas, ņemts vērā 30 kilometru attālums starp tām, staciju novietojums tiešā "lielo šoseju" tuvumā publiski pieejamās vietās. Pētījuma gaitā noskaidrots, ka vienmērīgu pārklājumu ir iespējams nodrošināt ar 55 ātrās uzlādes stacijām. Pagaidām gan tas viss izskatās tūlītējas vai tālākas nākotnes jautājums, jo par elektromobilitātes programmas turpinājumu turpmākajos gados plašākā sabiedrībā nedzirdam runājam.

Secinājumi

✓ Pārvietoties elektroautomobilī ir bauda. Klusums, jo dzinēja trokšņa taču nav, dzirdama vienīgi riepu švikoņa. Uzsākot braukt, ausis atceras trolejbusa radītās skaņas.

✓ Uzsākot kustību, paātrinājums ir tik straujš, ka elektroautomobiļa priekšā "nobāl" pat visjaudīgākie benzīnīki.

● Salona iekšpusē izskatās savādāk, nav nedz ātrumu pārslēgkloka, nedz vietas aizdedzes atslēgai (jo tādas vispār nav, ir tikai čips), toties papildinām dažādas elektronikas.

✓ Tipisks pilsētas auto ar tik elektroniskām smadzenēm, ka dažbrīd autovadītāja līdzdalība nemaz nav nepieciešama, piemēram, parkojoties. Atliek nospiegt vienu otru pogu, salikt rokas klēpi un ļaut, lai mašina pati izgroza stūri un iebruc brīvajā vietniņā ielas malā. Tie, kas šādu "opciju" izbaudījuši, saka, sajūtas neesot diez ko patīkamas, drīzāk tramīgas.

✓ Kruīzkontrole, navigācija, kondicionieris un daudzas citas ekstras domātas braucēju ērtībām un komfortam. Taču ir viens bet — par to visu strauji rūk kilo-

vati akumulatoru baterijās. Ja speciālajās uzlādes stacijās akumulatoru uzpildīšana prasa nepilnu pusstundu, tad uzlāde, piemēram, mājās prasa jau stundas astoņas.

✓ Teorētiski cilvēki būtu gatavi pirkt videi draudzīgos elektroautomobiļus, taču to cena pašlaik ir pārāk augsta. Diez vai Preiļos atrastos arī kāds serviss un speciālists, kas uzņemtos šādu automobiļu apkopi vai remontu. Tas nozīmē, ka nedz finansiāli, nedz citādi vēl neesam izauguši līdz nākotnes auto.

Sagatavoja L.Kirillova

Jaunības eliksīrs: četri zinātnes atklājumi

Cilvēce ir ilgstoši tiekusies pēc jaunības eliksīra. Tomēr pēdējos gados veikti rūpīgi pētījumi par novecošanās procesu ir pavēruši jaunas iespējas, kas var palīdzēt mums visiem ilgāk dzīvot, nezaudējot veselību. Vai tā vietā, lai izārstētu konkrētas slimības, iespējams apturēt pašu novecošanās procesu?

“Atklājumi, kuru nolūks ir atrast iespējas, kā cilvēkiem ilgāk saglabāt jaunību un veselību, ir ļoti nozīmīgi. Ņemot vērā, ka pasaulē, it īpaši Eiropā arvien pieaug vecāka gadagājuma cilvēku īpatsvars, uzskatu, ka jautājums ir ļoti aktuāls,” komentē veselīga uztura vēstnese, sulu kūres dibnātāja Dagnija Brūvere.

Tomēr, pēc viņas teiktā, lai ilgāk dzertu no jaunības eliksīra kausa, neatsverama nozīme ir arī veselīgam dzīvesveidam, tostarp sabalansētam uzturam, kvalitatīvam miegam un fiziskajām aktivitātēm.

“Gadiem ejot, rodas hormonālā līdzsvara izmaiņas. Veicot patikamas un regulāras fiziskās aktivitātes – vai tā būtu dejošana, peldēšana vai vienkārši gara pastaiga, mēs varam vairot dzīvesprieku un tādejādi līdzsvarot hormonu darbību,” pauža Brūvere.

Jaunības DNS

Amerikāņu šūnu biologs Valters Longo ir atklājis DNS ar nosaukumu Larons – tāds piemīt cilvēkiem, kad dzīvo attālās Ekvadoras vietās un ir īpaši maza auguma. Šie punduri tikpat kā neslimo ar divām ar vecumu saistītām slimībām – vēzi un diabētu. Šis atklājums paver jaunu skatu uz cilvēka dzīves ilgumu un iespējām to pagarināt. Pašlaik Longo cenšas nodalīt šo hormonu, kas izraisa novecošanos parastu cilvēku ķermeņos.

Novecojošo šūnu iznīcināšana

Fundamentāls novecošanās mehānisms, kas, visticamāk, izraisa hroniskas slimības ar vecumu saistītu disfunkciju, ir šūnu novecošanās. Amerikāņu medicīnas doktora Džeimsa Kirklenda darbs pie tā, lai iznīcinātu novecojušās šūnas un atstātu veselās šūnas, var atstāt milzīgu ietekmi uz dzīves kvalitātes uzlabošanu un atvieglot ar vecumu saistītās hroniskās slimības.

Mūža pagarināšana ar veselīgu uzturu

Pētījumi rāda, ka visā pasaulē zināmas cilvēku grupas dzīvo ļoti garu mūžu. Piemēram, Okinavas

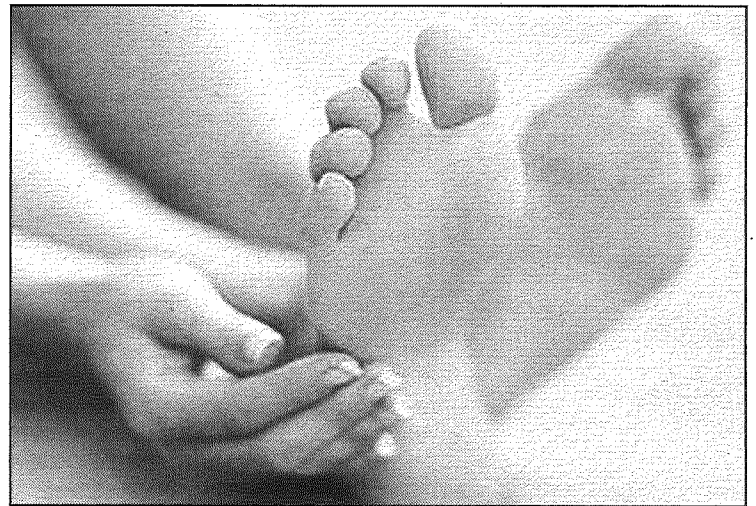
salā Japānā cilvēku vidējais mūža ilgums ir vairāk nekā 81 gads pretstatā 78 gadiem ASV un 67 gadiem pasaulē vidēji. Savākts arī vien vairāk pierādījumu, ka ilgās dzīves noslēpums ir veselīgs uzturs, kas satur daudz augļu, dārzeņu un pilngraudu produktu, piemēram, auzas un miežus.

Savukārt Teksasas Veselības zinātņu centra zinātnieki ir publicējuši pētījumu, kas liecina – cilvēki, kas savā ēdienkartē iekļauj daudz pilngraudu produktu un augļu, samazina risku saslimt ar sirds slimībām aptuveni uz pusi salīdzinājumā ar tiem, kas pārtikā priekšroku dod gaļai un trekniem ēdieniem.

Fiziskās aktivitātes – ilgāks mūžs

ASV bāzētā Brigemas slimnīca sadarbībā ar Nacionālo Vēža institūtu ir veikusi pētījumu, kas liecina – jo vairāk tu nodarbojies ar fiziskajām aktivitātēm, jo ilgāka ir tava dzīve. Piemēram, ja nedēļā tu spraiģā gaitā nostaigā 75 minūtes, mūža ilgums pagarinās par 1,8 gadiem. Arī gaitā pieveicot 150 – 299 minūtes nedēļā, dzīvildze pieaug par 3,4 gadiem. Savukārt, ja nedēļā aktīvai pastaigai atvēl 450 minūšu, paredzamais dzīves ilgums palielinās pat par 4,5 gadiem.

Pēdas — veselības problēmu atslēga

Šobrīd skaistumkopšanas iestādes piedāvā daudz un dažādas masāžas, kas sniedz relaksāciju. Tomēr svarīgi, lai masāža ne tikai uzlabotu pašsajūtu, bet lai ar tās palīdzību tiktu risinātas dažādas veselības problēmas. Lūk, refleksogēno zonu masāža, kas ļaus saglabāt labu veselību un fizisko “formu”. Par to stāsta skaistuma klīnikas “4. Dimensija” masāžu speciāliste Laila Vaivode.

Pagātnē un tagadnē

Refleksoterapijas “process” jau atainots Ankmatora kapeņu freskās, kas liecina par šīs ārstniecības metodes seno izcelsmi un tolaik ikdienišķo pielietojumu. Jau toreiz seno civilizāciju pārstāvji bija atklājuši veidu, kā efektīvi novērst enerģijas bloķēšanos, iedarboties uz attiecīgām ķermeņa zonām. Pirms vairākiem tūkstošiem gadu Austrumu dziednieki atklāja enerģētiskās plūsmas esamību cilvēka ķermenī, kas netraucēta un harmoniska nodrošina cilvēka veselību un vitalitāti. Uz šo atklājumu pamata tika risinātas dažādas veselības problēmas.

Arī mūsdienās šis īpašās masāžas tehnikas iedarbīgumu apstiprina medicīnu pētījumi un ilgstoši novērojumi, kuros atkārtoti konstatēti pārsteidzoši veiksmīgi rezultāti. Taču tagad refleksoterapiju, kas balstīta uz pēdu masāžu, mēdz kombinēt ar vispārējo muguras, silto akmeņu un citām masāžām, pirms tam veicot pilingu un masāžas laikā pielietojot atbilstošus kosmētiskos līdzekļus, lai sniegtu savu artavu arī ādas stāvokļa uzlabošanai. Tā kā šā brīža steidzīgajā dzīves ritmā svarīgi isākā laika periodā panākt maksimālu efektu, šo terapiju iespējams apvienot, piemēram, arī ar ietišanas procedūru, kuras laikā ārstē celulītu, novērš strijas un uzlabo ķermeņa ādas elastību.

Refleksoterapija balstās

Cilvēka pēda ir kā miniatūra ķermeņa karte, kurā atrodas dziedināšanas kanāli visām ķermeņa sistēmām. Šī neiroloģiskā saikne, kas pastāv starp pēdas zonām un iekšējiem orgāniem, dod iespēju caur pēdas nervu galiem ar masāžas kustību palīdzību izraisīt refleksu darbību – radīt pozitīvi stimulējošu efektu uz atbilstošo organisma daļu.

Tā kā katram “refleksa pun-

ktam” pēdā atbilst noteikts orgāns vai dziedzeris, masāžas gaitā tiek veicināta to netiša jeb refleksīva atbildes reakcija uz enerģētisko plūsmu, kuru masieris apzināti rada, iedarbojoties uz pēdā esošajiem nervu galiem. Par metodes iedarbīgumu jāpateicas mūsu nervu sistēmai, kas smalkā veidā savieno visas ķermeņa daļas ar noteiktiem punktiem pēdās. Savās pēdās mēs nesājam visu veselības problēmu atslēgu. Turklāt refleksoterapijas idejas pamatā ir atbilstot un veicināt ķermeņa pašārstēšanās spējas un ārstēt cilvēku kopumā, nevis tikai atsevišķus orgānus.

Refleksoterapijas iedarbība

Modernās dzīves rosīgajā kņadā refleksoloģija nodēris pozitīvas noskaņas radīšanai visu gadagājumu ļaudīm, jo ilgstoša stresa rezultātā samazinās organisma spējas cīnīties pret dažādām slimībām. Tā kā pēdu refleksoloģija galvenokārt ir relaksācijas tehnika – tā efektīvi atbrīvo no stresa, uzlabo cilvēka emocionālo stāvokli, ļauj samazināt spriedzi un atjauno enerģētisko līdzsvaru atbilstošajās ķermeņa daļās, tā veicina vispārējo labsajūtu, miega kvalitāti, novērš nogurumu un uzlabo smadzeņu darbību. Lidzās psihoemocionālajam efektam refleksoloģija uzlabo asins cirkulāciju, pazemina arteriālo spiedienu, stimulē mazaktīvās organisma daļas, veicina sārņu un toksīnu izvadīšanu, attīra organismu un veicina atjaunojošus procesus. Refleksoloģija ir lielisks papildinājums jebkurai medicīniskai metodei vai terapijai, kā rezultātā ķermenis atgūst enerģētisko līdzsvaru un iekšējo harmoniju gluži dabiskā veidā. Šīs terapijas kurss īpaši ieteicams muguras sāpju un spriedzes radītu galvas sāpju gadījumā. Arī gremošanas traucējumus bieži vien daudz efektīvāk un drošāk kā ar medikamentiem var novērst ar refleksoloģijas palīdzību.

Tā kā normālam pēdu kaulu un saiņu stāvoklim ir svarīga ietekme uz organisma kustību – balsta sistēmu kopumā, refleksoloģija veic arī manuālu pēdu korekciju, novēršot kaulu nobīdes, saiņu un cīpslu disbalansu pēdās, par ko parasti liecina pēdu sāpes, “nogurušu kāju” sindroms, krampji, tūska un tirpšana. Manuālās korekcijas rezultātā tiek atjaunots normāls pēdu kaulu stāvoklis un atbrīvoti nospīstie nervi.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

Katram piektajam Latvijā ir atvilnis, žultsakmeņi vai taukainas aknas

Mūsdienas raksturojošais slimību kopums ir atvilnis, žultsakmeņi un taukainas aknas, norāda AS Veselības centru apvienība poliklinikas “Pulss 5” gastroenteroloģe un uztura speciāliste Irita Roderte.

“Katram piektajam sabiedrības loceklim ir vismaz viena no iepriekš minētajām problēmām. Domājot par cēloņiem šādām slimībām, nevilšus gribas to saukt par jaunattīstītas pārtikas sabiedrības problēmu, kas ikdienas steigā apēd par daudz, bet svētkos un brīvdienās regulāri pārēdas. Tas ir mūsu sabiedrības dzīvesveids un tradīcijas, kur pareizas ēšanas likumus vēl tikai sākam apgūt,” skaidro ārste.

Roderte uzskata, ka viens no galvenajiem gastroenteroloģijas slimību rašanās cēloņiem ir dzīvesveids. Savukārt tā maiņa vai pielāgošana slimībai ir viens no galvenajiem faktoriem, vai pacients izārstēsies. Kā otru būtiskāko aspektu ārste uzskata klienta informētību un izpratni par slimību un tās sekām.

“Ēšanas paradumu niansas – ēdiena saturs, regularitāte, ēšanas ātrums un mērenība ir faktori, kam ir būtiska ietekme uz gremošanas traucējumu izpaušanos”, norāda Irita Roderte. Dzīvesveida maiņa vai pielāgošana slimībai ir viens no faktoriem, cik veiksmīgi risināsies pacienta problēma. Kā otru būtiskāko aspektu vēlamam iznākamam ārste uzskata klienta informētību un izpratni par slimību un tās sekām. Aizbildināšanās ar laiku trūkumu gan ēdiena sagatavošanā, gan ēšanas procesā, kā arī apēšana steigā pārāk daudz ir tas, ko ārste ikdienā dzird no saviem pacientiem. Te pie vainas var būt gan neizglītība, gan apzināta izvēle.

Ārstes novērojumi liecina, ka gados jaunākiem cilvēkiem ir labāka izpratne par uzturu, turpretī riska grupa — gados vecāki cilvēki, labprātāk pakļaujas ieradumiem un nevēlas pārmaiņas. Nereti pacientiem sarežģījumi vai slimības saasinājumi rodas, jo nav izprasti slimības cēloņi un sekas, kā arī ir grūti pieņemt, ka lielākais ārstēšanās veiksmes procents ir atkarīgs no pašiem.

“Ir vēl kāda bieži sastopama problēma – traucējoša vēdera uzpūšanās”, uzsvēr Roderte. Viens no cēloņiem ir barības sagremošanas traucējumi. Nozīme ir arī zarnu mikrofloras balansam. Taču jāizanalizē arī uztura produktu individuāla nepanesība, tādēļ vēdera uzpūšanās cēloņa noskaidrošana reizēm ir darbietilpīgs process. Paša veidota dienasgrāmata ar pierakstiem par uzņemto pārtiku ilgākā laika posmā, palīdz noskaidrot, vai un kādi produkti būtu vismaz uz laiku jāizslēdz no ēdienkartes.

Speciālistes pieredze liecina, ka aptuveni puse pacientu, kas ar dažādiem gremošanas traucējumiem vērsas pie ārsta pēc palīdzības, ir ar funkcionāliem traucējumiem. Endoskopija vēl arvien ir izvēles izmeklēšanas metode pacientiem ar kuņģa zarnu trakta simptomiem. Viens no galvenajiem tās uzdevumiem, aplūkojot barības vada, kuņģa un zarnu iekšējā slāņa stāvokli, ir izslēgt nopietnu patoloģiju (čūlu, audzēju esamību).

Nereti gremošanas traucējumi, tādi kā vēdera pastiprināta uzpūšanās, caureja, aizcietējumi, kamola sajūta kaklā ir tikai somatiski traucējumi jeb fiziskas izpaušmes emocionālām problēmām. Nereti tie ir trauksmaini un depresīvi pacienti, kas sev piedēvējuši pašus bēdīgākos scenārijus. “Skumji ir atzīt, ka ir nopietni

slimi pacienti ar strukturālām izmaiņām gremošanas sistēmas orgānos, kas pie ārstiem vērsas novēloti, jo nepietiekami pievērs uzmanību pašsajūtai”, atzīmē daktare Roderte. Pie gastroenterologa būtu noteikti jāvērsas, ja ir asiņošanas pazīmes (vemšana ar asinīm vai asins piejaukums vēdera izejai), neprecizēta imesla anēmija, progresējoša grūtības, ielgst vemšana, regulāri ir slikta dūša, nepamatotas sāpes vēderā, apetītes būtiska samazināšanās, svara zudums, ir izmaiņas vēdera izejā, palpējami veidojumi vēdera dobumā, dzelte. Tādēļ jāvērs uzmanība, ka gan pēc 45 gadiem, gan jaunākiem, kam ģimenē ir bijušas onkoloģiskas saslimšanas, būtu vērts pārbaudīties, ja ir par gastroenteroloģisku slimību vēstības pazīmes.

Kolorektālais vēzis (KRV) ir visbiežāk sastopamais kuņģa – zarnu trakta vēzis visā Eiropā. Tiek lēsts, ka Eiropas Savienībā katru gadu tiek reģistrēti vairāk kā 300 000 jauni KRV gadījumi. Tas aptver apmēram pusi no visiem kuņģa – zarnu trakta ļaundabīgajiem audzējiem Eiropā un tiek lēsts, ka KRV ikgadējā incidence līdz 2020. gadam būs pieaugusi par 12%.

Pēdējos gados pieaug saslimstība arī ar iekaisīgām zarnu slimībām. Iekaisīgu zarnu slimības ir autoimūnas slimības ar līdz šim neprecizētu cēloni. Bojājums skar cilvēka zarnu traktu ar pavadošām izmaiņām citos gremošanas orgānos. Gan čūlainais kolīts, gan Krona slimība ievērojami ietekmē pacienta dzīves kvalitāti un nereti ir par cēloni invaliditātei, jo slimība ir hroniska un grūti ārstējama. Latvijā ar iekaisīgajām zarnu slimībām slimo ap 2000 cilvēku, turklāt pēdējo gadu laikā arvien biežāk šī diagnoze tiek noteikta gados jauniem pacientiem darbspējas vecumā.

DAUGAVPILS

Vasargelišķu skatu tornis slejas 20 metru augstumā

Naujenes pagastā apmeklētājiem ir atvērts jaunais Vasargelišķu skatu tornis, no kura var redzēt krāšņos Daugavas lokus, tajā skaitā arī ainavu, kas bija attēlota uz 10 latu banknotes.

Pēc 95 pakāpieniem gājiens apstājas uz torņa augšējās platformas, kas ir segta ar jumtu un atrodas divus metrus augstāk nekā vecais tornis. Uz kāpt ir vieglāk nekā iepriekš, jo jaunā torņa pakāpienu augstums ir atbilstošs cilvēka soļiem. Torņa atklāšanas dienā 19. novembrī, spītējot lietum, Daugavas loku skaistumu no putnu lidojuma novērtēja gan Dabas aizsardzības pārvaldes, gan Daugavpils novada domes un Naujenes pagasta pārvaldes vadītāji, speciālisti, dabas draugi un mūziķi.

“Ciemiņi, kurus uzvedam Vasargelišķu skatu tornī, saka, ka Daugavas ainava ir viena no krāšņākajām pasaulē. Gan dabas parks “Daugavas loki”, gan pati Daugava ir mūsu novada pērles,” sacīja Daugavpils novada domes priekšsēdētāja Janīna Jalinska. Arī dabas aizsardzības pārvaldes ģenerāldirektore Sandra Bērziņa pastāstīja, ka šeit ciemojoties bieži un ir iepazinusi Daugavas loku vasaras, rudens, ziemas un pavasara noskaņu. “Daugavas loki savu krāšņumu saglabā visos gadalaikos,” uzsvēra Sandra Bērziņa. Naujenes pagasta pārvaldes vadītāja Ināra Mīglāne teica, ka naujenesi lepojas ar dabas parku un viņai ir prieks, ka Vasargelišķu skatu tornis ir atvērts apmeklētājiem.

Par dabas vērtībām Daugavas lokos stāstīja dabas aizsardzības

● Anda Zeize uzsver Daugavas ainavas vērtību.

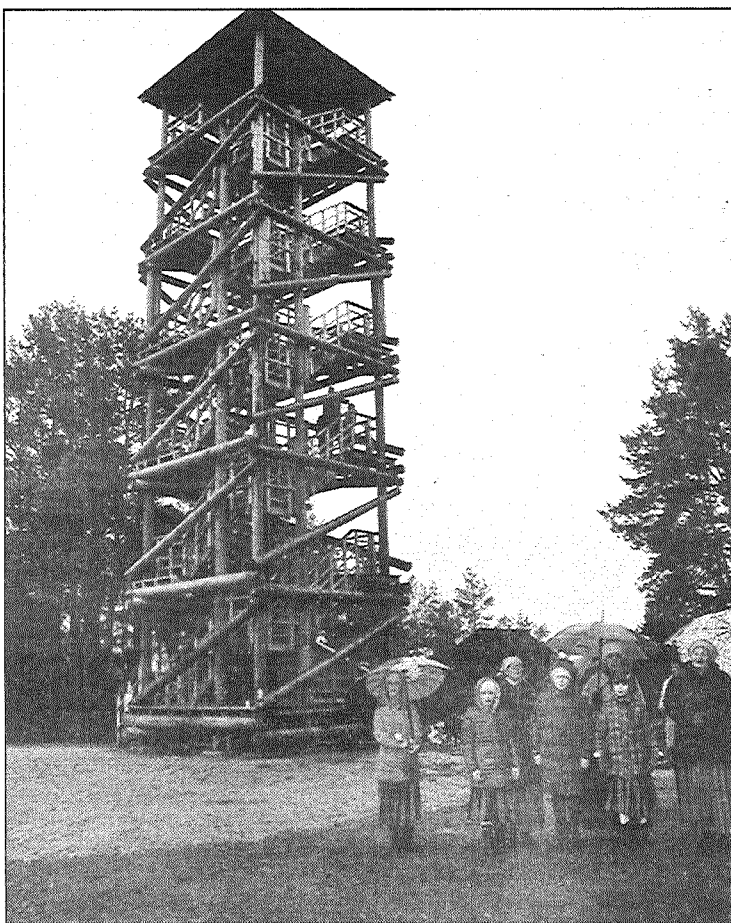
pārvaldes Latgales reģionālās administrācijas vecākā valsts vides inspektore Irēna Muskare. No Vasargelišķu skatu torņa ir redzami divi skaisti loki, Daugavai kopā tādu ir astoņi. Dažus vēl ainaviskākus padara pamatkrasta kraujas. Tikai Daugavas loku Naujenes pagasta teritorijā aug spalvainais grīslis, šeit mit baltlūpu gliemezis, kas ir Naujenes pagasta simbols. Tāpat ornitologi tur ir novērojuši vairāk nekā 30 Latvijā un Eiropā aizsargājamus putnu sugas.

“Vasargelišķu skatu tornis ir dāvana sabiedrībai Latvijas dzimšanas dienā. Te ir jābrauc un jākāpj tornī, lai sajustu Daugavas varenību un skaistumu. Jaunais tornis ir par diviem metriem augstāks, tā ka skatītāji Latgales ainavu varēs baudīt no vēl lielāka putna lidojuma,” teica Dabas aiz-

sardzības pārvaldes reģionālās administrācijas direktore Anda Zeize.

Skatu torni dažos mēnešos uzbūvēja būvfirma “VJM”. Finanšējums ir piesaistīts no Eiropas Kohēzijas fonda atbalstītā NATURE 2000 projekta, tā kopējais finansējums ir 313 093 eiro. Eksploācijā jau ir pieņemts arī skatu tornis Lazdukalnā, kas atrodas otrpus Daugavai, Vecsalienas pagastā gandrīz preti Vasargelišķu skatu tornim. Lielas pārmaiņas notiek arī Markovas izziņas takā un Dinaburgas pilskalnā — to aprīkos ar skatu platformu.

Anda Zeize informēja, ka jaunajā plānošanas periodā dabas infrastruktūras projektu varēs pieteikt arī pašvaldības, tāpēc dabas aizsardzības pārvalde jau ir ieteikusi vairākas idejas, kādi

● Vasargelišķu skatu tornis ļauj vērot ainavas no 20 metru augstuma.

dabas objekti varētu būt pieejamāki sabiedrībai turpat Daugavas lokos un citās Daugavpils novada dabas teritorijās. Viņa atgādināja: “Ar šādiem projektiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijas padarām atvērtākas. Sakārtota infrastruktūra ir liels atbalsts vietējiem uzņēmējiem, piemēram, viņi var attīstīt tūrisma maršrutus, ražot suvenirus. Pateicoties izziņas takām, skatu

torniem, autostāvvietām, netiek nodarīts pāri dabai.”

Arī Naujenes pagasta pārvaldes folkloras kopa “Rūzeņa” dziesmā uzsvēra Daugavas lielo nozīmi cilvēku likteņos. Pūtēju orķestra “Rēzekne” vīri skaturoņa apkārtni pieskandināja ar orķestra mūziku. Sarunas par Daugavas lokiem arī turpinās pie karstas zupas un tējas.

“Latgales Laiks”

JĒKABPILS

Jēkabpilī pirmo reizi ekskluzīvā meistarklasē degustē Vinstona Čērčila mīļāko dzērienu – armēņu konjaku

Jēkabpilī, Krustpils kultūras namā pulcējās vairāk nekā 60 cilvēki, lai piedalītos ekskluzīvā meistarklasē “ArArAt atklāsmes” un nobaudītu kādreizējā Lielbritānijas premjerministra Vinstona Čērčila iecienītāko dzērienu – armēņu konjaku.

Šāda meistarklase Jēkabpilī notika pirmo reizi. Lai pastāstītu par šī dzēriena ražošanas tradīcijām, vēsturi un pareizu baudīšanu, Jēkabpilī bija ieradusies konjaka eksperte un vēstnese no Armēnijas Marina Badalyan.

Pasākumu vadīja aktieris Richards Lepers. Pasākuma laikā viesiem bija iespēja nogaršot četrus dažāda vecuma dzērienus – sešus, septiņus, desmit un divdesmit gadus ozolkoka mucās izturētus armēņu konjakus. Starp tiem bija arī kādreizējā Lielbritānijas premjerministra Vinstona Čērčila iecienītākais dzēriens. Vēstures fakti vēsta, ka armēņu konjaku Čērčils pirmo reizi nobaudījis, kad to viņam Jaltas konferencē uzdāvinājis Staļins. Turpmāk, pēc īpaša lūguma, Čērčils

● Armēņu konjaka degustācijā.

reizi mēnesī saņēma konjaka piegādi no Armēnijas.

Armēņu konjaks ir viens no leģendām un vēstures faktiem apvītākajiem dzērieniem. Raugoties uz šī dzēriena degustēšanu, konjaka eksperte norāda, ka tam ir

īpašs baudīšanas rituāls. Tas ir pārdzīvojums, kura laikā tiek pievērst uzmanība dzēriena krāsai, aromātam un pēcgaršai. Turpina konjaka “ArArAt” vēstniece no Armēnijas Marina Badalyan: “Konjaku pasniedz istabas temperatūrā,

aptuveni 18-21 grādu siltu, bet pēc tam, turot glāzi, tas tiek sasildīts arī plaukstās. Jo vairāk dzēriens tiek sasildīts, jo vairāk izgaro tā aromāti. Dzērienu var baudīt “tīrā” veidā ar ledu, dažādos kokteiļos, kopā ar citām sastāvdaļām. Ru-

nājot par konjaka saderību ar dažādiem ēdieniem un citiem dzērieniem, īpaši jāuzsver kafijas un gaļas ēdieni, kas tam būs vispiemērotākie. Visbiežāk konjaks tiek pasniegts pēc ēdienreizes, taču to var baudīt arī pirms tās. Konjaku jābaida maziem malkiem – pirmajam malkam ir jābūt pavisam mazam, katram nākamajam – arvien lielākam, atklājot šī dzēriena smalkākās nianšes.”

Atkarībā no armēņu konjaka vecuma, tam piemērotas uzskaites var būt kazenes, žāvēti augļi, rieksti un šokolāde. Degustējot vairākus konjakus, vienmēr jāskatās ar jaunāko, visbeidzot jāgaršo visilgāk izturētais dzēriens.

Par “ArArAt”

Armēņu konjaks “ArArAt” ir senu vīna darīšanas tradīciju mantinieks. Tā pagatavošanai tiek rūpīgi izvēlētas vietējā saldā vīna šķirnes un tīrs ūdens no kalnu avotiem. Ievērojot gadsimtiem ilgās tradīcijas, “ArArAt” jau kopš 1887. gada tiek ražots vienīgi Armēnijā, un tikai no piecām vietējām balto vīnogu šķirnēm.

“Jaunais Vēstnesis”

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

Ceļu satiksmes negadījumi. Ir cietušie, bojā gājuši sieviete

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne informē, ka notikušas vairākas avārijas, kurās cietuši cilvēki. Vienā negadījumā gājuši bojā gājēja.

✓ 20. novembrī ap pulksten 17.45 Rēzeknes novada Verēmu pagastā 1964. gadā dzimis automašīnas Hyndai vadītājs, izbraucot no lauku ceļa, nepalaida pa galveno ceļu braucošo VW. Pēc notikušās sadursmes slimnīcā tika nogādāts 1942. gadā dzimis VW pasažieris, savukārt Hyndai vadītājs nogādāts ārstniecības iestādē, lai noteiktu alkohola klātbūtni asinīs.

✓ 21. novembra naktī Balvos avarēja automašīna Mazda. Sākotnējā informācija liecina, ka 1995. gadā dzimušais transportlīdzekļa vadītājs neizvēlējās drošu braukšanas ātrumu, tāpēc nobrauca no ceļa un ietriecās kokā. Vīrietis guva sasitumus un tika nogādāts slimnīcā, kur viņam tika veikta alkohola pārbaude.

✓ 21. novembra naktī Feimaņu pagastā 1971. gadā dzimis vīrietis, vadot automašīnu Ford Transit un veicot kreiso pagriezienu, nepalaida preti braucošo automašīnu Renault, kuru vadīja 1963. gadā dzimis vīrietis. Negadījuma rezultātā cietā Renault pasažiere, 1963. gadā dzimusi sieviete, bet tās vadītājs guva vieglus ievainojumus. Ford vadītājam tika nozīmēta alkohola pārbaude asinīs.

✓ Tajā pašā dienā Balvu novada Tilžas pagastā notika traģisks negadījums, kas laupīja dzīvību kādai vecākai kundzei. Tas

notika Tilžā ap pulksten 16.55, kad 1975. gadā dzimusi automašīnas VW vadītāja, braucot pa neapgaismoto ielu, uzbrauca gājējai, kura atradās uz ceļa. Pēc notikušā 1934. gadā dzimusi gājēja ar traumām tika nogādāta slimnīcā, kur diemžēl mira. Ja gājējai pie apģērba būtu gaismu atstarojoši elementi vai uzģērbta gaismu atstarojoša veste, nelaime, iespējams, nebūtu notikusi, policijas pārstāve skaidro. Uz sākts kriminālprocess.

✓ Dažas stundas vēlāk līdzīgs negadījums reģistrēts Daugavpils novada Maļinovas pagastā, kur 1978. gadā dzimusi Toyota vadītāja notrieca 1958. gadā dzimušu gājēju, kura gāja pa neapgaismotu ceļa posmu ārpus apdzīvotas vietas. Ar dažādām traumām un kaulu lūzumiem cietusi tika nogādāta slimnīcā.

✓ 22. novembra naktī Daugavpils novada Svences pagastā apgāzās kravas automašīna Scania ar piekabi. Tās vadītājs, 1976. gadā dzimis vīrietis, tika nogādāts slimnīcā. Policija skaidro negadījuma apstākļus un iemeslus.

Ludzā limonādes cehā brūvēja degvīnu, liķieri un konjaku

Ludzā operatīvo pasākumu rezultātā uzietis nelikumīga alkohola fasēšanas cehs, kas bija ierīkots kādā bijušajā limonādes ražošanas cehā. Izņemts apjomīgs tilpums alkohola, kā arī viss dzērienu fasēšanai nepieciešamais, ziņo A.Laizāne.

Veicot izmeklēšanu un operatīvos pasākumus kriminālprocesā, kas iepriekš bija uzsākts par nelikumīgu alkohola apriti, 25. novembrī Ludzas iecirkņa policisti uz ceļa Ludzas novada teritorijā apturēja

● Bijušā limonādes ceha telpās ierīkotajā brūzī bija sagādāts viss nepieciešamais, lai pagatavotu dažāda veida alkoholiskos dzērienus.

automašīnu, kuru vadīja kāds 1966. gadā dzimis vietējais iedzīvotājs, kurš jau agrāk bija nonācis likumsargu redzeslokā saistībā ar nelikumīgu alkohola apriti. Veicot apturētās automašīnas pārbaudi, policisti konstatēja, ka vīrietis tajā ved 120 litrus spirta.

Turpinot nepieciešamos izmeklēšanas pasākumus, minētajam vīrietim piederošajā limonādes ražošanas cehā Ludzā tika veikta sankcionēta kratīšana, kuras rezultātā tika izņemti vēl aptuveni 130 litri gatavās produkcijas, kā arī 3000 stikla pudeles, vairākas kastes ar dažādām alkoholisko dzērienu etiķetēm, korķiem un Krievijas Federācijas akcīzes markām.

Noskaidrots, ka no nezināmas izcelsmes spirta minētajā nelegālajā cehā tika pagatavoti dažāda veida alkoholiskie dzērieni, proti, degvīns, liķieris un pat konjaks. Gatavā produkcija tika realizēta neatļautās alkohola pārdošanas vietās jeb *točkās*.

Ludzas iecirkņa policijas darbinieki turpina kriminālprocesa izmeklēšanu pēc Krimināllikuma 221.² panta pirmās daļas. Par nelikumīgu alkoholisko dzērienu izgatavošanu (ražošanu), glabāšanu vai pārvietošanu, ja ar to radīts būtisks kaitējums, soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu.

Sniegs vai dubļi — ziemas riepām jābūt!

Iestājoties ziemai, laikapstākļi kļūst ļoti mainīgi un satiksmei bīstami, tāpēc Valsts policija atgādina, ka neatkarīgi no sniega daudzuma laika posmā no 1. decembra līdz 1. martam transportlīdzekļiem jābūt aprīkoti ar riepām, kas paredzētas braukšanai ziemas apstākļos, kā arī jāievēro piesardzība uz ceļa.

Iespējams, ka riepās, kas lietotas

iepriekšējā ziemas sezonā, šajā sezonā vairs nevar droši izmantot. Pirms izmantošanas tās rūpīgi jāpārbauda un jāpārlicinās, vai tās nav saplaisājušas vai kā citādi bojātas. Ministru Kabineta noteikumi nosaka, ka ziemas riepu protektoru dziļumam jābūt vismaz 4 mm.

Gada tumšajā periodā šoferus var sagaidīt tādi izaicinājumi kā apgrūtināta redzamība un slidenas brauktuves, tāpēc

rūpīgi jāvērtē situācija un jāizvēlas atbilstošs ātrums. Pat, ja nav sniega, šajā laikā uz ceļiem var veidoties atkala jeb "melns ledus" – ledus kārtiņa, kas var izskatīties kā slapjš asfalts. Tāpat Valsts policija atgādina, ka ziemas sezonā ir jāreķinās, ka bremzēšanas ceļš ir garāks, tāpēc šoferiem ir jāietur lielāka distance no priekšā braucošajiem satiksmes dalībniekiem. Transportlīdzekļu vadītājiem

jābūt īpaši uzmanīgiem uz tiltiem, ceļu pārvadiem, likumiem un krustojumiem, jo šādi ceļu posmi bieži ir grūti pārdzami.

Ļoti noderīgi būtu atkārtot zināšanas par to, kā rīkoties sānslīdes un akvaplanēšanas gadījumos. Ja brauktuve ir sliedena, būtiski samazinās riepu saķere ar brauktuves virsmu, tāpēc, jo dziļāks ir riepu protektors, jo drošāk.

Nozīmēto tiesas sēžu saraksts Preiļu rajona tiesā no 2. līdz 8. decembrim

Procesa veids	Tiesas sēdes laiks	Prasītājs	Atbildētājs	Būtība	Tiesas sēdes veids	Tiesnesis
Rakstveida	2. decembris	SIA "Līvānu siltums"	Zinaida Zdanoviča	maza apmēra prasība par naudas piedziņu		I.Beitāne
Rakstveida	2. decembris	Andis Daugulis		maksātspēja		I.Beitāne
Mutvārdu	2. decembris	GE Money bank, SIA "GELOVERA"	Ēvalds Daukšts, Vija Daukšte	zaudējumu piedziņa	Atklāta	I.Beitāne
Mutvārdu	2. decembris		Aleksandrs Bogdanovs	KL 180.p.1.d.	Atklāta	A.Stikāne
Mutvārdu	2. decembris		Sergejs Boldovenko	KL 185.p.1.d., KL 180.p.1.d.	Atklāta	I.Stivriņa
Rakstveida	3. decembris	Radmila Beinaroviča	Anastasija Beinaroviča	maza apmēra prasība par uzturīdzekļu piedziņu		I.Stivriņa
Rakstveida	3. decembris	SIA "Atrās kredīts"	Jānis Gerkis	maza apmēra prasība par naudas piedziņu		I.Stivriņa
Rakstveida	3. decembris	SIA "Rīgas namu pārvaldnieks"	Inguna Badūne	maza apmēra prasība par naudas piedziņu		I.Beitāne
Mutvārdu	3. decembris	GE Money bank, SIA "GELOVERA"	Alla Agejeva	parāda piedziņa	Atklāta	I.Bitāne
Mutvārdu	3. decembris	Normunds Dolgova	Vitālijs Sokirka	zaudējumu un likumisko procentu piedziņa	Atklāta	I.Beitāne
Mutvārdu	3. decembris	SIA "Julianus Finances"	Galina Čubreviča	maza apmēra prasība par naudas piedziņu	Atklāta	R.Krēslīņa
Mutvārdu	3. decembris		Jevgenijs Merenkovs	KL 180.p.1.d.	Atklāta	I.Stivriņa
Mutvārdu	4. decembris		Jurijs Madžulis	KL 262.p.2.d.	Atklāta	I.Stivriņa
Mutvārdu	7. decembris	SIA "LĪVĀNU SILTUMS"	Aleksandra Mironova	maza apmēra prasība par parāda piedziņu	Atklāta	I.Beitāne
Mutvārdu	7. decembris	GE Capital Latvia, MG Capital, SIA "GELVORA"	SIA "VV VALTA", Valdis Valters	zaudējuma piedziņa	Atklāta	R.Krēslīņa
Mutvārdu	7. decembris	SIA "CA TIMBERS"	SIA "Kankuļi Timber"	darījuma atzīšana par spēkā neesošu	Atklāta	I.Stivriņa
Mutvārdu	7. decembris	GE Money Bank, SIA "GELVORA"	Ērika Jozāne	maza apmēra prasība par naudas piedziņu	Atklāta	R.Krēslīņa
Mutvārdu	7. decembris		Rinalds Lebedevs, Aivars Lebedevs	KL 175.p.3.d., KL 175.p.3.d.	Atklāta	A.Stikāne
Rakstveida	7. decembris		Zane Skrebele	APK 149-24.p.2.d., APK 149-4.p.1.d.2.pkt.		I.Beitāne
Rakstveida	8. decembris		Arturs Vulāns	ārvalstu tiesas sprieduma atzīšana		R.Krēslīņa
Mutvārdu	8. decembris	GE Money Bank, SIA "GELVORA"	"Bezdelīgactiņas", Turku pagasta zemnieku saimniecība	izpildu raksta izsniegšana šķirējtiesas nolēmuma piespiedu izpildei	Atklāta	I.Beitāne
Mutvārdu	8. decembris	SIA "PREIĻU SAIMNIEKS"	Sergejs Semjonovs	īres līguma izbeigšana, izlikšana no dzīvokļa bez citas dzīvojamās platības ierādīšanas, parāda un līgumsoda piedziņa	Atklāta	I.Beitāne
Mutvārdu	8. decembris		Nikolajs Molotovskis	KL 180.p.1.d., KL 193.p.2.d.	Atklāta	A.Stikāne
Mutvārdu	8. decembris		Ion Litauniex	KL 130.p.2.d.	Atklāta	I.Stivriņa
Mutvārdu	8. decembris		Jevgenija Aleksejeva	KL 180.p.1.d.	Atklāta	I.Stivriņa

Informācijas avots www.tiesas.lv. Sagatavoja T.Elste

SLUDINĀJUMI

No pavasara sirdi gaismu paņē,
No putnu dziesmām istu prieku
iemācies.
Kā mīļu dāvanu ikvienu dienu
saņē,
Par sauli un par mūžu Dievam
pateicies.

**Sveicu
VERONIKU DIMANTI**
80. gadu jubilejā.
Monika, Mozuļos

SIA Lauku Miesnieks
iepērk mājlopus.
Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 20207132.

SIA „LATVIJAS GAĻA”
iepērk liellopus, aitas,
jaunlopus, zirgus.
Svāri. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

SIA AIBI iepērk liellopus,
jaunlopus, aitas, kazas,
zirgus, cūkas.
Laba cena. Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 26142514, 20238990.

PĀRDOD

lēti vienistabas dzīvokli Līvānu centrā, 4. stāvs. Tālr. 29150953.

PĒRK

• mežu ipašumā,
• skujkoku un lapkoku cirsma,
Cena par 1 ha – līdz 15000 EUR.
Samaksa darījuma dienā.
• apalkokus krautuvē pie ceļa.
Mob. tālr. 27804000, e-pasts and808@inbox.lv

Dzīlās sērās paziņojam,
ka 2015. gada 27. novembrī
Mūžības ceļā devies
ROBERTS VAIVODS Jāņa d.
(dzimis 17.09.1934.).
Izvadīšana 1. decembrī
plkst. 11.00 no Eikšas
kapu kapličas.

Piederīgie

Vislielākā pateicība un sirsnība
Anatolijam Ruskulim un viņa
komandai par
Alberta Sparāna
ārstēšanu.
Sieva un bērni

**NEAIZMIRSTI ABONĒT
“NOVADNIEKU”
2016. GADAM!**

Turpinās preses izdevumu abonēšana 2016. gadam

**“NOVADNIEKA”
cena
2016. gadam**
Abonēšanas indekss 3033

Abonēšanas periods	Fiziskai persona	Juridiskai personai
1 mēnesis	4,80	6,16
3 mēneši	14,40	18,48
6 mēneši	28,80	36,96
Gads	57,60*	73,92

* Abonē gadam redakcijā un maksā par 11 mēnešiem – 52,80 EUR.

Abonementa noformēšanas maksa, abonējot pasta nodaļā vai pie pastnieka – EUR 0,71,

abonējot www.abone.pasts.lv – EUR 0,00 un zvanot pa informatīvo tālruni 67008001 vai 27008001 – EUR 0,85

Vēl lētāk un izdevīgāk “NOVADNIEKU” ir abonēt redakcijā, zvanot uz redakciju pa tālruni 653 07057 vai mājas lapā www.novadnieks.lv sadaļā “Abonēšana”. Ietaupīsiet abonementa noformēšanas maksu (0,71 x 12 = 8,52) un, abonējot uz gadu, maksāsiet par EUR 4,80 mazāk. **Kopā ietaupīsiet EUR 13,32!**

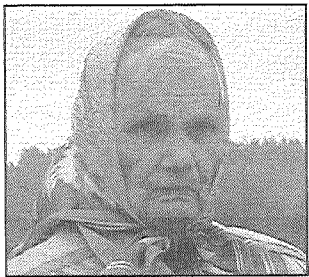
Ja “NOVADNIEKS” būs abonēts uz 3, 6 un 12 mēnešiem, varēsiet bez maksas laikrakstā ievietot attiecīgi — 1, 2, 4 — bezmaksas privātsludinājumus.

Tiem, kuri nebūs spējuši abonēt “NOVADNIEKU”, būs iespēja izmantot pakalpojumu “ABONĒ ŠODIEN, saņem pēc DIVĀM DARBA DIENĀM”. Pakalpojums pieejams redakcijā un visās “Latvijas Pasta” nodaļās, kā arī vietnē www.abone.lv.

**ABONĒŠANAS KAMPAŅA 2016. GADAM ILGS LĪDZ
28. DECEMBRIM. NEATLIECIET UZ PĒDĒJO BRĪDI!**

Tekla Gribuste (dzimusi Rožāne)

28.09.1929.-28.11.2015.

Pirmā Advente atnāca ar sēru vēsti — pa baltu pirmā sniega taku mūžības mierā aizgājusi ilggadējā Salas pamatskolas sākumskolas skolotāja, Salas pamatskolas Goda Skolotāja Tekla Gribuste.

Skolotāja bija vietējā. Dzimusi Preiļu rajona Klindzānos daudz bērnu ģimenē. Garajos darba gados skolotāja mācīja mazos ar izcilu pedagoģisko meistarību. Vienmēr stingra, prasīga, pedantiska, kurai ļoti patika rokdarbi, prata tos iemācīt arī bērniem.

Ne viens vien ķipars skolotājas vadībā apguvis raitus dejas soļus, lasījis un rēķinājis. Skolotāja vadīja arī pieaugušo deju kolektīvu. Ilgus gadus dziedāja folkloras ansamblī “Bindari”.

Skolotāja Gribuste kolēģu sirdīs paliks kā laba, saprotoša, taktiska, vienmēr dziedāt un dejojot gribuša skolotāja, ar labu humora izjūtu, kuru vienmēr interesēja sabiedriskā dzīve. Skolotājai bija cieša sadarbība ar skolu ikdienā, svētkos. Dienu pirms aiziešanas mūžībā skolotāja vēl apmeklēja kārtējo pasākumu savā skolā.

Aizejot pensijā, skolotāja Gribuste par piemiņu nākamajai paaudzei pie skolas iestādīja bērziņu, kuru bieži nāca apskatīt, pati rodot spēku un mieru skolas sakoptajā vidē. Viņas māja no agra pavasara līdz vēlam rudenim bija ietērpta ziedos.

Skolotāja bija patiesa, dāsna, iecītīga. Spēja uzņemties atbildību, rūpes un audzināt savā ģimenē bez vecākiem palikušo krustdēlu. Tagad dzīvoja līdz viņa ģimenes priekiem un panākumiem. Tekla katru gadu dāsni dalījās ar ziediem, augļiem un dārzeņiem ar kaimiņiem, draugiem.

Skolotāja bija iemantojusi cieņu ne tikai bijušo skolēnu vidū, bet arī visā Smelteru ciematā. Nebaidījās izteikt savu viedokli, bija piemērs gan skolēniem, jauniešiem, gan vecākās paaudzes cilvēkiem.

Izsakām līdzjūtību Teklas Gribustes tuviniekiem, kolēģiem, draugiem. Paturēsim aizgājēju gaišā piemiņā.

Paldies skolotājai par zināšanām, dejojot prasmī, dziesmu, sirdsgudrību, uzmundrinājumu. Lai viņai gaišas mūžības takas. Izvadīšana no mājām 2015. gada 3. decembrī plkst. 10.00 uz Skuteļu kapiem.

Salas pamatskolas kolektīvs

SPORTA ZIŅAS

Livāniešiem uzvara Daugavpils novada kausa izcīņā volejbolā MIX komandām

Sventes vidusskolas sporta zālē notika tradicionālā Daugavpils novada kausa izcīņa volejbolā MIX omandām, cīnoties par sponsoru balvām. Sacensību galvenais tiesnesis Eduards Lihoveckis informē, ka, uzveicot visas komandas, pirmo reizi turnīru vēsturē uzvaru un lielo piemiņas kausu izcīnīja Līvānu pilsētas komanda. Tās sastāvā zelta medaļas ieguva Sintija Stonkuse, Artūrs Pfafrods, Jānis Stankevičs, Raitis Doļņikovs, Mārtiņš Jeļisejevs un Andrejs Gendels. Otro vietu ieguva Liksnas, trešo – Sventes pagasta komanda. Sintija Stonkuse no Līvānu komandas tika atzīta par vienu no labākajiem turnīra spēlētājiem. Daugavpils novads turpina Daugavpils rajona aizsākto tradīciju rīkot kausa izcīņas sacensības. Kopā ar novada spēcīgākajām komandām visus gadus šajā turnīrā piedalās arī Līvānu pilsētas volejbolisti.

Aizvadīts Preiļu novada čempionāts volejbolā

Ar spraigām cīņām Preiļu novada BJSS sporta zālē aizvadītā sestdienā aizritēja novada čempionāts volejbolā, informē L.Valdonis.

Astoņas komandas iesaistījās cīņā, lai noskaidrotu meistarīgākos spēlētājus un savā ipašumā paturētu gan kausu, gan novada čempionu titulu.

Spraigas spēles sākās apakšgrupās, kur četras komandas noskaidroja, kura no kādas pozīcijas iesaistīsies turpmākās cīņās. Apakšgrupu ceturto vietu ieguvēji no tālākām cīņām izstājās — šoreiz tās bija Eži un PVĢ-2 komandas.

Uzvarētāji — Skolotāji un Veterāni — automātiski nonāca pusfinālā. Otro un trešo vietu ieguvēji vēl

savstarpēji skaidroja attiecības par iekļūšanu pusfinālā, kur atsijājās Preiļu siers un PVĢ-1 komandas. Pusfinālciņas izvērtās gana spraigas. Skolotājiem knapi izdevās salauzt Saunas pretestību, bet Veterāniem ne mazākas pūles prasīja Policijas barjeras pārvarēšana.

Cīņa par bronzas godalgām arī skatītājiem neļāva atslābt — sīvā spēkošanās starp Saunu un Policiju noslēdzās ar pirmo pārsvaru (Māris Zalāns, Ronalds Vucāns, Ivars Bogotais, Sergejs Maruševisks, Artūrs Livmans, Jānis Anspoks). Veterāni (Andris Pastars, Ainārs Bernāns, Ivans Daņilovs, Kārlis Vilcāns, Ainārs Kalvāns, Juris Pastars, Juris Astiņš, Ruslans Daņilovs) diezgan pārliecinoši turēja vadības grožus un Skolotājiem (Ilmārs Meluškāns, Mārtiņš Cīvkers, Ainārs Rumaks, Inta Rumaka, Feoktists Pušņakovs, Aldis Adamovičs) nekas cits neatlika kā samierināties ar sudraba godalgām. Cerams, ka nākošgad tiksīmies tikpat kuplā pulkā.

Gatavojas “Ziemassvētku ieskaņas” kausu izcīņai volejbolā

19. decembrī Preiļos notiks Preiļu novada “Ziemassvētku ieskaņas” kausu izcīņa volejbolā senioriem, informē sacensību galvenais tiesnesis, Preiļu novada sporta pasākumu organizators Leonids Valdonis.

Vīrieši sacentīsies V 40+, bet sievietes S 35+ vecuma grupās. Plānota astoņu sieviešu un deviņu vīriešu pieaicināto komandu dalība gan no Latgales, gan arī no Vidzemes. Sieviešu spēles notiks Preiļu novada bērnu un jauniešu sporta skolas lielajā un mazajā zālē, bet vīrieši sacentīsies Preiļu 1. pamatskolas un Preiļu Valsts ģimnāzijas sporta zālē. Sacensību sākums 10.00. Spēļu kalendārs tiks paziņots atsevišķi — pēdējā pirmssacensību nedēļā.